

IDOP Sterksel

**Niet voor niets,
een zaligheid apart!**

IDOP Sterksel

Integraal Dorpsontwikkelingsprogramma Sterksel

**Niet voor niets,
een zaligheid apart!**

Kragten B.V.

Datum:	8 februari 2006
Projectnummer:	HZL001
Rapportnummer:	06 003
Status rapport:	definitief
Projectleider:	Dhr. ing. H. van Duijnhoven

Ligging Sterksel

Kern Sterksel

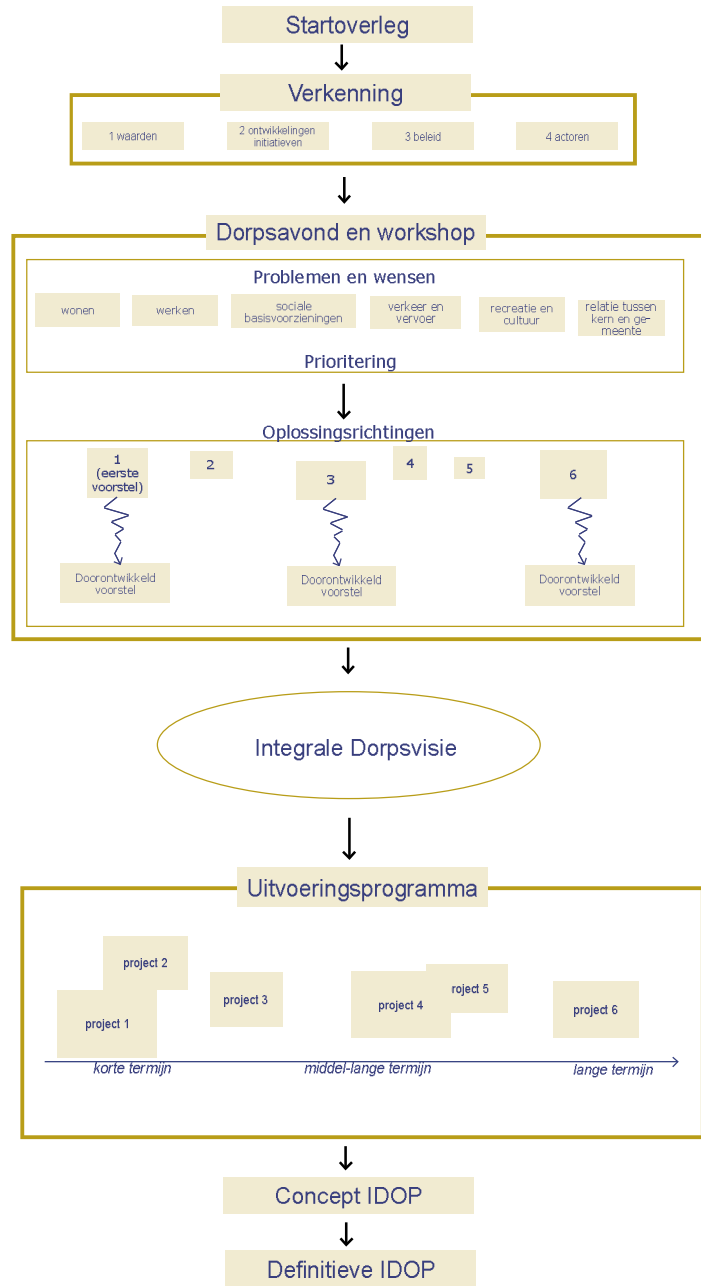

INHOUD

- 1 Inleiding
  - 1.1 Waarom een integraal dorpsontwikkelingsprogramma (IDOP)?
  - 1.2 Wat is een integraal dorpsontwikkelingsprogramma (IDOP)?
  - 1.3 Aanpak Sterksel
  - 1.4 Leeswijzer
- 2 Verkenning
  - 2.1 Historie Sterksel
  - 2.2 Analyse huidige situatie Sterksel
    - 2.2.1 Identiteit
    - 2.2.2 Wonen
    - 2.2.3 Werken
    - 2.2.4 Sociale voorzieningen
    - 2.2.5 Recreatie en toerisme
    - 2.2.6 Verkeer en Vervoer
  - 2.3 Beleid
- 3 Mening en wensen van het dorp
  - 3.1 Identiteit
  - 3.2 Wonen
  - 3.3 Verkeer en Veiligheid
  - 3.4 Werken
  - 3.5 Recreatie
  - 3.6 Voorzieningen
  - 3.7 Levensloopbestendigheid
  - 3.8 Sterksel en Providentia
  - 3.9 School
  - 3.10 Verenigingen
- 4 Visie
  - 4.1 Algemene visie
    - 4.1.1 Ruimtelijk- visueel
    - 4.1.2 Wonen
    - 4.1.3 Werken
    - 4.1.4 Recreatie
    - 4.1.5 Verkeer en Veiligheid
    - 4.1.6 Voorzieningen
    - 4.1.7 Sterksel en Providentia
    - 4.1.8 Verenigingen
  - 4.2 Gebiedsvisie
    - 4.2.1 Het centrum van Sterksel
    - 4.2.2 De Dorprand
    - 4.2.3 Providentia
    - 4.2.4 Het buitengebied
- 5 Visie in uitvoering

Stappenplan

Met het IDOP kunnen verschillende partijen baat hebben:

Dorp	Gemeente
het dorp heeft een totaal overzicht van de problemen en wensen van de bewoners	Een uitvoeringsprogramma voor kleine kernen gebaseerd op beleid, haalbaarheid en betrokkenheid.
Samenhangende oplossingen	Agendering van het programma, wat kan nu en wat kan nu nog niet.
werkplan	bestuurders weten wat er speelt in de kernen, afstand burger politiek wordt kleiner
verbeterde interne organisatie en communicatie met initiatiefnemers	verbeterde communicatie en gestructureerde contacten
professionele aanpak	groter draagvlak, ondersteuning bij realisering van maatschappelijke doelen
inzicht in aanpak en uitvoering	ruimtelijke vertaling met randvoorwaarden van verschillende partijen

1 INLEIDING

1.1 Waarom een integraal dorpsontwikkelingsprogramma (IDOP)?

De laatste jaren is het buitengebied en de kern van Sterksel sterk in beweging. Met name de landbouw heeft de laatste jaren te kampen met grote problemen, zoals de varkenspest, de MKZ en de vogelpest. In de kern is de winkel een jaar gesloten geweest, maar daarna gelukkig weer teruggekomen op eigen initiatief van bewoners. Een andere ontwikkeling is de vergrijzing van het dorp door het als maar wegtrekken van jongeren. Zo zijn er nog tal van andere ontwikkelingen te noemen. Als hier niets aan gedaan wordt, zal de leefbaarheid in Sterksel sterk onder druk komen te staan.

Enkele jaren geleden is in Sterksel een dorpsraad opgericht om dit soort kwesties tijdig aan te kaarten bij de gemeente en om nieuwe initiatieven te ontplooiën. Echter, het grote aantal initiatieven en de complexiteit ervan werd te groot, waardoor zij bij de gemeente en het SRE aangeklopt heeft voor het opstellen van een IDOP. Aan bureau Kragten is gevraagd om dit proces te begeleiden en het IDOP samen te stellen.

De drie-eenheid (gemeente, dorp en bureau) geven vorm aan het IDOP. Uiteindelijk dient de gemeenteraad het IDOP te adopteren door het goed te keuren.

De mensen van het dorp (en andere actoren) vormen de spil van het IDOP. De inbreng van de eigen bewoners is cruciaal, niet alleen bij de planvorming, maar ook bij de daadwerkelijke uitvoering van het programma. Kragten in samenwerking met PenP Adviesgroep, ondersteund door SRE en Prisma Brabant, begeleiden als onafhankelijke intermediair het integraal dorpsontwikkelingsprogramma. Enerzijds verzamelen zij de wensen van dorp en gemeente en vertalen deze naar oplossingen door projecten te formuleren. Anderzijds kunnen zij, als onafhankelijke buitenstaanders met elders opgedane ervaring in vergelijkbare processen, verbanden zien, die bewoners en gemeente wellicht over het hoofd zien. Door gebruik te maken van ieders kernkwaliteiten, kan een stabiel en haalbaar programma ontstaan, waarmee het dorp écht vooruit kan.

De doelstelling van dit IDOP is dan ook om samen met bewoners en andere betrokken partijen een beeld te schetsen van de problemen in Sterksel en het gezamenlijk aandragen van oplossingen voor de korte en lange termijn.

1.2. Wat is een integraal dorpsontwikkelingsprogramma IDOP?

Het IDOP is een concept waarmee al ervaring is opgedaan in de Reconstructie van het landelijk gebied. Hiermee kan integraal de problematiek rondom leefbaarheid in beeld worden gebracht en de gewenste oplossingen met een sterke betrokkenheid en zelfwerkzaamheid van bewoners, gebruikers en overheid worden gerealiseerd.

Een integraal dorpsontwikkelingsprogramma (IDOP) kijkt niet alleen naar de problemen van nu, maar ook naar die van over tien jaar. Het IDOP geeft antwoord op de vraag hoe de inwoners het leven in hun dorp beoordelen en op welke wijze hun dorp zich volgens hen zou moeten ontwikkelen. Het IDOP zet alle wensen en ideeën die spelen in het dorp op een soort agenda. Hierdoor is het voor verschillende initiatiefnemers, dorpsraad en gemeente inzichtelijk, waar zij hun activiteiten in de toekomst op kunnen richten.

Sommige projecten uit het programma kunnen direct uitgevoerd worden. Andere hebben een relatie met elkaar en dienen soms op elkaar te wachten, voordat tot uitvoering overgegaan kan worden. Door te weten waar we naar toe willen, worden geen zaken voor niets gedaan.

Juist door de integrale aanpak en participatie van bewoners kunnen problemen opgelost worden, die door een sectorale aanpak of door één van de partijen afzonderlijk niet of veel minder snel opgelost zouden kunnen worden. Deze aanpak wordt gestimuleerd door het SRE en de Provincie Noord-Brabant door het verlenen van subsidies en facilitaire ondersteuning.

1.3 Aanpak Sterksel

Sterksel begint niet vanuit een blanco situatie. Er zijn al verschillende stukken geschreven en teruggekoppeld aan de bewoners, zoals het Structuurplan, uitgevoerd door Bert Welmers en een inventarisatie van projecten, uitgevoerd door het SRE.

De aanpak van het proces kan ingedeeld worden in fases.

- verkenning;
- bewonersavonden;

- opstellen visie en programma;
- vastleggen IDOP door gemeente.

In de verkenningfase zijn door middel van statistische gegevens, beleidsstudie en interviews de belangrijkste onderwerpen die zich in het dorp afspelen bestudeerd. De interviews zijn nodig om snel een indruk te krijgen van wat er daadwerkelijk leeft en speelt in het dorp onder de verschillende bevolkingsgroepen en om dwarsverbanden beter te herkennen.

De bewonersavonden zijn bedoeld om alle bewoners de ruimte te geven om hun ideeën, meningen en problemen die zich in het dorp afspelen, te bespreken met andere inwoners. Voor de eerste dorpsavond is gekozen voor een brede bijeenkomst. Hiervoor zijn alle bewoners van Sterksel uitgenodigd door middel van krantenberichten, website en schriftelijke uitnodigingen. Tijdens deze bijeenkomst hebben bewoners in groepjes (at random verdeeld) met elkaar gediscussieerd over de huidige problematiek en over de toekomst van het dorp. Het doel van deze avond was met name inventariserend. Beperkingen voor de discussie en inbreng waren er dan ook niet.

Vanuit de verkenninganalyse en de eerste dorpsavond zijn rondom een aantal belangrijke thema's oplossingsrichtingen aangedragen. Een kleinere groep mensen die zich hiervoor schriftelijk opgegeven heeft, kon zelf kiezen over welk onderwerp zij mee wilde praten. Het doel van deze tweede avond was om de oplossingsrichtingen vorm te geven en uit te werken.

De verschillende ideeën en oplossingen worden bijeengebracht in een visie en een uitvoeringsprogramma. De visie brengt ideeën, kansen en beperkingen samen tot een samenhangend geheel. Keuzes worden gemaakt over waar we naar toe willen en wat nodig is om de leefbaarheid duurzaam te maken en voor iedereen te waarborgen.

Het programma geeft vervolgens de benodigde acties en prioritering van de acties weer, wie eraan gaan werken en hoe het tot stand moet komen. Het concept-IDOP wordt via de projectgroep door de dorpsraad in een breder verband besproken met het dorp. De laatste stap is het laten vaststellen van de visie en het programma door de gemeenteraad. Eigenlijk is dit niet de laatste stap. Het IDOP is pas het begin voor de uitvoering van de verschillende projecten/

acties. Elke jaar zal tussen het dorp en gemeente weer overwogen moeten worden, welke acties dan uitgevoerd zullen worden. Hoe dit proces plaats gaat vinden, wordt ook in het IDOP vastgelegd.

Uiteindelijk is er namelijk maar één doel. Een duurzame leefbaarheid door het adequaat uitvoeren van projecten, zodat met trots gezegd kan worden "ik ben blij dat ik in Sterksel woon".

1.4 Leeswijzer

De procesresultaten zijn in deze rapportage verwoord.

Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 de uitgangspositie beschreven. Deze bestaande situatie valt uiteen in (1) historie, (2) huidige situatie per thema en (3) vigerende beleid.

Tijdens het uitgebreide communicatieproces zijn meningen en mogelijke oplossingen door het dorp ingebracht. Deze resultaten zijn beschreven in hoofdstuk 3.

Vervolgens worden er in hoofdstuk 4 keuzes gemaakt voor de toekomst. Per thema wordt een wensbeeld beschreven, waarmee vervolgens in hoofdstuk 5 deze visie verder uitgewerkt wordt in concrete projecten.

2 VERKENNING

2.1 Historie Sterksel

Sterksel is ontstaan in 1172 toen het gebied in het bezit kwam van een abdij; de Abdij van Averbode, waarmee het meer dan zeshonderd vijftientig jaar een vaste band zou hebben. In 1798 kocht Adriaan Pompen uit Leende "De heerlijkheid Sterksel"; van de abdij, met een kloosterhoeve en vijf boerderijen met een totale oppervlakte van circa 1660 ha. De kloosterhoeve stond aan de westkant van het huidige kerkhof, waar toen een kapel stond. Het geheel was omgeven door een muur. Langs deze hoeve liep de postweg van België naar Venlo.

Aan het begin van de vorige eeuw is Sterksel pas echt gegroeid. In 1914 werd de heerlijkheid Sterksel door de erfgenamen van de familie Pompen verkocht aan de ontwikkelingsmaatschappij (N.V. De heerlijkheid Sterksel, Maatschappij tot exploitatie van grondbezit Sterksel), die het dorp ruim tien jaar achtereen zou ontginnen en exploiteren. Het doel van de NV werd omschreven als: "De exploitatie van het goed zal bestaan in het tot stand brengen ener zogenaamde tuinstad, door het stichten van villa's, kleine boerderijen, fabrieken, parken, meren, wegen, sportterreinen, boomkwekerijen, groenteteelt, het verkopen en verhuren van gronden en gebouwen." Ongeveer 100 personen kwamen uit alle delen van Nederland om met ossen en paarden te werken aan de ontginning en grondverbetering van Sterksel. De Os in Sterksel staat symbool voor deze ontginning swerkzaamheden. De NV heeft voor grote boerenbedrijven, een station, een Grand Hotel en een kanaaltje t.b.v. de ontwatering van verschillende vennen gezorgd. Om de ontginning te betalen, moesten rijke mensen aangetrokken worden. In het begin van de N.V. werd al duidelijk dat de ontworpen tuinstad met boulevard rondom het Peelven financieel niet haalbaar was. Daardoor ging men zich toeleggen op de ontginning. De ontginning kostte veel geld. Toch werd alles met particulier kapitaal betaald; van overheidssubsidie was geen sprake.

In 1924 kwam er een einde aan de ontwikkeling van Sterksel, omdat de Hanzebank failliet ging. De maatschappij had hiervan geld opgenomen, waardoor ook zij bankroet ging. Na de verplichte verkoop van de maatschappij kwam hier een boerengemeenschap tot stand met families uit vrijwel alle provincies van het land. Zodoende begon in 1926 in Sterksel een nieuwe gemeenschap. De circa 110 inwoners hadden een kerk, een school en enkele

voorzieningen.

In verschillende opzichten heeft de maatschappij een stempel gedrukt op de identiteit van Sterksel. Diverse gebouwen, lanen en parkstructuren herinneren nu nog aan die tijd.

In 1921 werd in Sterksel begonnen met een verpleeghuis voor epileptici, door de congregatie H. Joseph uit Heerlen. Tussen 1923 en 1927 werd Providentia afgebouwd, al werd deze instelling later, in 1937 en 1957 belangrijk uitgebreid.

In de jaren '60 is in het parkgebied een villawijk ontwikkeld, waarmee de kern sterk in omvang toenam. De laatste grootschalige uitbreidingen dateren uit de jaren 80 met de bouw van een compacte woonwijk achter de basisschool.

In 1816 werd Sterksel bij Soerendonk gevoegd, dat later door een herindeling opging in de gemeente Maarheze. Op 1 januari 1997 werden de drie kernen Heeze, Leende en Sterksel samengevoegd tot de gemeente Heeze-Leende. De afscheiding van Maarheze en de samenvoeging met Heeze-Leende is tot stand gekomen door inspanningen van de bewoners van Sterksel.

De geschiedenis van Sterksel heeft een grote invloed gehad op de gemeenschap van Sterksel. De pioniersgeest en de noodzaak om voor zichzelf op te moeten komen, is duidelijk in de gemeenschap

Plan uit 1914 om van Sterksel een tuinstad te maken.

voelbaar. De bewoners zijn trots op hun dorp en uiten dat op een gepaste, nuchtere wijze. Hierdoor is ook een hoge mate van saamhorigheid en dorpsgezindheid. Dat wil zeggen dat ze samen willen werken aan een betere leefomgeving. Een goed voorbeeld hiervan is de gezamenlijk opgezette dorpswinkel en de exploitatie hiervan. Ook het grote aantal actieve verenigingen is opvallend.

Op 1 januari 2005 telde Sterksel 1.345 inwoners, waarvan er 200 in Providentia wonen. Dit is maar een fractie van de hele gemeente, die 15.204 inwoners telt.

D'n Os op het kerkplein

2.2 Analyse huidige situatie Sterksel

De huidige verschijningsvorm en functies en aanwezige maatschappelijke cohesie vormen de uitgangspunt voor de toekomst. In de nu volgende paragrafen wordt deze uitgangspunt per thema beschreven.

2.2.1 Identiteit (een zaligheid apart)

Als een inwoner van Sterksel aan een buitenstaander vraagt of hij Sterksel kent, dan is vaak het antwoord: 'Is dat niet dat dorpje met een stier op het plein?' Nou, ja, bijna goed! De Os van Sterksel, samen met de kerk en het plein, vormen een beeldbepalend onderdeel voor de identiteit van Sterksel.

De identiteit van een dorp wordt niet alleen bepaald door ruimtelijke elementen, zoals de Os, maar ook door sociale elementen. In de Structuurvisie van Sterksel zijn beide al aan bod gekomen. Deze dienen als basis voor het op te stellen dorpsontwikkelingsprogramma. Voor de volledigheid zetten we ze hier kort schematisch weer:

Ruimtelijk

- Door de ligging van Sterksel op de overgang van hogere naar lagere gebieden (Peelven -Sterkselse Aa), heeft Sterksel een gevarieerd landschap en waardevolle natuur.
- Er zijn nog verschillende gave forse lanen, die geplant zijn in de tijd van de ontginningsmaatschappij (1914), zoals de Beukenlaan, Kloosterlaan, Vlaamseweg, Sterkselseweg.
- Alle routes en paden lopen radiaal-gewijs, dat wil zeggen dat Sterksel een ontmoetingsplaats is van routes en wegen.
- Sterksel heeft verschillende markante gebouwen, die bewaard dienen te blijven.
- Er zijn verschillende woonmilieus, te herkennen aan elk hun eigen specifieke kenmerken

Sociaal

- In Sterksel is er sprake van een sterke vergrijzing. Er wonen veel gepensioneerden en vutters die actief zijn in de vele verenigingen van Sterksel.
- Sterksel is nog steeds een agrarisch dorp met een sterke gemeenschapsband.
- Het dorps huis vormt de spil van het dorps- en verenigingsleven.
- De inwoners van Sterksel kennen een zelfbewuste en eigenzinnige levenshouding.
- De kern heeft een sterke verwevenheid met haar buitengebied. Hierdoor is de kern niet sterk begrensd en is het minder duidelijk, waar het buitengebied eindigt en de kern begint.

2.2.2 Wonen

Al rijdend door het dorp valt met name het groene karakter op. Zowel in de kern als daarbuiten komt men veel groene elementen tegen zoals lanen met grote oude bomen en parkcomplexen en open ruimtes als heidevelden, akkers en weilanden. Deze gevarieerde groene omgeving is kenmerkend voor de woonomgeving van Sterksel. Door deze variëteit hebben verschillende woonmilieus in Sterksel kunnen ontstaan.

- Ruim wonen in een parkachtige omgeving
Dit zijn veelal de duurdere woningen aan de Kennedylaan en de Ten Brakeweg. De huizen staan midden in een parkcomplex en dateren uit (de jaren 60). Ook het afwateringskanaaltje loopt dwars door deze wijk.
- Woonerf
Ten westen van Valentijn ligt de Kanhoeve, een redelijk recente woonwijk (uit +/-1985) met verschillende typen woningen. De relatie tussen de woonwijk en de rest van Sterksel is fysiek niet sterk aanwezig. Tevens is deze wijk opgebouwd in de vorm van een woonerf, terwijl in Sterksel de meeste huizen op grotere kavels aan doorlopende straten zijn gelegen. De meeste sociale woningen (ouderen- en huurwoningen) liggen daarom ook hier in deze wijk. Door de onduidelijke routes en doodlopende weggetjes, heeft deze wijk geen overzichtelijke logische opbouw, waardoor het geheel als 'niet af' wordt beschouwd. Aan de rand van deze wijk, de Weijakkers, vinden momenteel nieuwere uitbreidingen plaats in de vorm van Ruimte voor Ruimte woningen en eventueel starterswoningen.

de Kanhoeve

- Lintbebouwing
Zoals gezegd lopen de meeste wegen in Sterksel radiaal, dus naar het centrum. Langs deze wegen zijn verschillende woningen en agrarische bedrijven met bedrijfswoningen gesitueerd. Ook langs de Vlaamseweg en Chijnsgoed, komt men lintbebouwing tegen.

Turfven

- Providentia
Providentia is een zorgcentrum gericht op langdurige opname van epilepsiepatiënten dat onderdeel uitmaakt van Kempenhaeghe. Deze 75 ha grote zorginstelling is gevestigd in het voormalig klooster van de Heilige St. Joseph, met een bosrijke omgeving, waarvan de kapel nog steeds gebruikt wordt voor kerkdiensten. Deze zorginstelling was vroeger zelfvoorzienend. Het aantal patiënten is echter de laatste jaren sterk aan het teruglopen, van 300 naar 200 en zal naar verwachting nog verder teruglopen tot 150 patiënten: dit als gevolg van vermaatschappelijking van de zorg. Het terrein is een rustige, veilige en mooie locatie voor de patiënten, maar wel geïsoleerd. Sinds dat er steeds meer bewoners verhuizen naar de dorpen en doordat een deel van de dagbestedings-activiteiten eveneens elders is gehuisvest, is het terrein ook niet meer zo levendig. Om die levendigheid te vergroten voor de bestaande en toekomstige bewoners werkt Providentia actief aan 'omgekeerde integratie', bijvoorbeeld door gebouwen te verhuren aan externe gebruikers en door faciliteiten op het terrein openbaar toegankelijk te maken: kinderboerderij, atelier/galerie, speeltuin, amfitheater, fietsroutes, etc.

In de Nota Wonen 2003 van de gemeente Heeze-Leende staat het woonbeleid voor de komende jaren weergegeven. Bij het opstellen van deze noten is gebruik gemaakt van demografische gegevens, huidige woningvoorraad en berekeningen om de woningbehoefte te bepalen.

Bevolking Sterksel op 1 juli 2003 (bron Nota Wonen Heeze-Leende)

0-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-84	85>	totaal
244	89	166	225	208	215	139	91	9	1.386 (incl. 200 Providentia)
18 %	6 %	12 %	16 %	15 %	16 %	10%	7 %	<1%	

Het percentage jongeren is opvallend laag in vergelijking met 30% in Leende en 29% in Heeze. Dit is mede te verklaren aan de hand van onderstaande tabel:

Ontwikkeling inwoners 1-1-1997 tot 1-1-2003 (bron CBS)

leeftijd	0-25	25-40	40-65	>65	totaal
1997	365	317	528	226	1436
2003	330	280	543	246	1399
	-35	-37	+15	+20	-37

Uit de tabel blijkt dat de laatste jaren veel jongeren zijn vertrokken uit Sterksel en veel ouderen zijn bijgekomen.

Woningvoorraad

De woningvoorraad in Sterksel op 31-12-2002 bestaat uit:

Totaal aantal woningen:	435
Totaal WOCOM:	35 (huur)
Woningtypen:	35% vrijstaand
	29% boerderij (-achtig)
	24% halfvrijstaand
	9% rijtjeshuis
	3% overig

Dit resulteert in een gemiddelde bezetting van 2,7 inwoners per woning (1.186/435). Dit cijfer ligt boven het landelijke gemiddelde en verwacht wordt dat de bezetting per woning in de toekomst nog zal afnemen tot circa 2 tot 2,4 inwoner per woning.

Zoals bovenstaande cijfers tonen, bestaat een groot gedeelte van de woningen uit vrijstaande, halfvrijstaande en boerderij-achtige eensgezinswoningen. De gemiddelde koopsom van een woning ligt volgens bronnen van het Kadaster tussen 1997 en 2002 tussen de € 200.000 en € 300.000. De gemiddelde WOZ-waarde van € 238.000

in Sterksel geeft ook een beeld van dure koopwoningen aan. Van de 35 huurwoningen in Sterksel zijn er 14 seniorenwoningen. Naast deze 35 zal zeer waarschijnlijk nog een klein deel particuliere verhuur van woningen zijn; hiervan zijn geen gegevens bekend.

Vraag naar woningen

Het kwalitatieve woningmarktonderzoek uit 2001-2002 van het SRE geeft indicatieve cijfers voor de woningbehoefte per gemeente. Helaas zijn de cijfers niet per kern weergegeven en heeft de gemeente geen specifieke woonvisie voor Sterksel. De Nota Wonen geeft enkele voorstellen, die gemeente breed zijn en dus ook voor Sterksel gelden. De gemeente geeft aan dat de nieuwbouwmogelijkheden, voor zover mogelijk, vooral ten goede moeten komen aan de doelgroepen ouderen en starters en dat de kernvoorraad goedkope en betaalbare huurwoningen op peil moet blijven. Prioritaire groepen zijn dus Starters en Senioren. In de Nota Wonen wordt onder Starters verstaan, personen die nog nooit een zelfstandige huishouding hebben gevoerd en onder Senioren, personen van 55 jaar en ouder. Het beschikbaar maken van starterswoningen kan door middel van het bouwen van goedkope woningen in de koop- en huurklasse, maar ook door de bouw van seniorenwoningen om de woningmarkt op gang te krijgen.

Wonen en zorg

In 2015 zal het aantal 65-plussers in de gemeente zijn verdubbeld. Ook worden steeds meer ouderen gestimuleerd om langer thuis te blijven wonen. Gezien deze ontwikkeling neemt de vraag naar geschikte woningen voor ouderen en zorg als maar toe. Alleen in Heeze en Leende zijn verzorgingstehuizen aanwezig. Ondanks uitbreidingen wordt in 2010 binnen de gemeente voor beschermd- en groepswonen een tekort verwacht voor 153 personen.

2.2.3 Werken

De agrarische sector en aanverwante dienstverlening is belangrijk voor de werkgelegenheid. Een andere belangrijke sector is de zorg. Kempenhaeghe heeft op Providentia en op de grens van Sterksel en Heeze twee zorgcomplexen. In totaal werken hier rond de 1.000 mensen full- en parttime.

Daarnaast beschikt Sterksel over een ca. 22 ha grote bedrijventerrein Chijnsgoed.

Ook horeca biedt werkgelegenheid (zie ook recreatie en toerisme). Sterksel beschikt over twee café's, waarvan één een zaal heeft. In het weekend staat er naast het plein al meer dan 12 jaar een mobiele

frietkraam.

<i>Bedrijvigheid Sterksel (excl. landbouwbedrijven)</i>	
Totaal aantal bedrijven ca	135
Waarvan:	
- bouwnijverheid	12
- Consumenten artikelen	20
- Financieel en fin. beheer	26
- Gezondheid	1
- Horeca	6
- Industrie	6
- Recreatie cultuur	17
- Vervoer en opslag	5
- Visserij	1
- Delfstoffen	1
- Zakelijke dienstverlening	24
- Overige	16

2.2.4 Sociale Voorzieningen

Sterksel is een klein dorp en heeft logischerwijs maar beperkte voorzieningen. De belangrijkste sociale voorzieningen van Sterksel zijn de school, het dorps huis, de winkel en de buurtbus.

- De basisschool aan de Beukenlaan in Sterksel staat er al sinds 1955. De school heeft 113 leerlingen (2002). De lange-termijn-prognose is dat er nog geruime tijd meer dan 100 leerlingen zullen blijven. Dit aantal is voldoende om een basisschool in stand te houden. De huidige technische staat van de school (fundering, muren, enz.) is zeer slecht en het gebouw voldoet niet meer aan de huidige onderwijskundige eisen. Naast het oude systeem van het klassikaal presenteren van lesstof, wordt meer projectmatig werken steeds meer gekozen. De leerlingen dienen in dat geval meer in kleine groepen of individueel lesstof eigen te maken. Daarnaast wordt steeds meer gebruik gemaakt

van informatie- en communicatietechnieken. Dit vraagt om een eigentijdse en flexibele inrichting van het schoolgebouw.

- Het dorps huis Valentijn biedt al ruim 40 jaar verschillende faciliteiten en activiteiten aan alle inwoners en verenigingen van Sterksel. Het gebouw is in drie fases gebouwd. Het voorste gedeelte is gebouwd in 1960, in 1986 is de gymzaal en foyer gebouwd en in 1999 is het podium, de berging, de peuterspeelzaal en de keuken in gebruik genomen. Met name de inwoners van Sterksel hebben veel inspanning verricht bij de totstandkoming van het gebouw. Door het brede aanbod aan faciliteiten heeft het gebouw een vaste aantal gebruikers:

- Bridgeclub De Heerlijkheid
- Carnavalsvereniging De Ossedrijvers
- Driedorpenbridge (Sterksel, Leende, Heeze)
- EHBO-vereniging Sterksel
- Fysiotherapie Van de Bogaerde
- Gemeente Heeze-Leende (sportgala, informatiebijeenkomsten en stemlokaal)
- Gèr van Huis, Dweilorkest
- Handbalvereniging De Vlinders
- Judoclub De Samoerai
- KBO Sterksel (ouderenvereniging)
- KPJ Sterksel (jongerengroep)
- KVO Sterksel (vrouwenvereniging)
- Muziekvereniging De Heerlijkheid (Blue Band, drumband, fanfare, jeugdfanfare en muziekschool)
- Oranje Comité (intocht Sint Nicolaas, koninginnedag)
- Parochieel Missie Centrum (PMC)
- Peuterspeelzaal Klein Duimpje
- RIWO/RWO (bibliotheek, biljarten, dansen, internetcafé, jeu de boules, kaarten, meer bewegen voor ouderen, samen eten voor ouderen en alleenstaanden, welfare, ziekendag)
- RK Basisschool Sterksel (gymonderwijs, voorstellingen, toneel en musicals)
- Sportclub Valentijn (aerobic, badminton, damesgymnastiek, herengymnastiek)
- Stichting Dorpsraad de Heerlijkheid Sterksel
- Stichting Jeugdbelangen Sterksel (kruimeltjesbal i.s.m. JWW)
- Stichting Jeugdvakantiewerk Sterksel (discoavond, playbackshow, slecht weer activiteiten)
- Toneelvereniging De Heezercomédie (Heeze)

Ten zuidwesten van Sterksel ligt een golfbaan aan het Landgoed Maria Hoeve. Het Landgoed wordt nog alleen gebruikt voor dagactiviteiten van de Stichting Zonnenbloem.

Binnen de gemeente is een Lokale Toeristische Adviesraad (LTA) actief, die zich bezig houdt met de uitvoering van het Economisch beleidsplan. De belangrijkste projecten waarmee ze zich bezig houdt, zijn het verbeteren van de promotie van de recreatiemogelijkheden en de bewegwijzering binnen de gemeente.

2.2.6 Verkeer en Vervoer

Uit de resultaten van een verkeersstudie uit 2002 blijkt dat het meeste verkeer zich achtereenvolgens bevindt op de Sterkselseweg en de Pastoor Thijssenlaan. 24% van het verkeer in de kern is doorgaand, het grootste gedeelte is dus herkomst- en bestemmingsverkeer. In dit onderzoek is niet gekeken naar verkeersonveilige situaties.

Er lopen verschillende wegen vanuit Sterksel in alle richtingen, hierdoor is Sterksel goed bereikbaar. In vijf minuten rijden per auto is men zonder problemen bij de snelwegen en binnen een half uur is men in het centrum van Eindhoven. Er rijdt tussen Heeze (NS station), Sterksel, Maarheeze en Someren zeven keer per dag een buurtbus. De eerste bus vanuit Sterksel naar Heeze vertrekt om half negen 's morgens en de laatste bus van Heeze naar Sterksel vertrekt rond tien voor zes uur 's avonds. Deze busverbinding is een belangrijk vervoermiddel voor ouderen, maar ook de jongeren van Stichting Onderwijs en Zorg maken hier goed gebruik van.

De bereikbaarheid met het openbaar vervoer is gering doordat de buurtbus maar op beperkte tijden rijdt. Het treinstationnetje is lang geleden opgeheven, net als het spoorlijntje richting het klooster.

Het onderhoud van de wegen, de wandel- en fietspaden en parkeerplaatsen is in handen van de gemeente. Hiervoor heeft de gemeente een onderhoudsprogramma, dat jaarlijks wordt herzien.

Voor de invulling van het landbouwontwikkelingsgebied wordt momenteel gewerkt aan het ontwikkelingsplan, waarvan de Milieu-effect-rapportage (MER) een vast onderdeel is. Bij een MER-studie worden o.a. de effecten van het verkeer op het milieu bestudeerd. Deze resultaten dienen meegenomen te worden in eventuele

verkeersmaatregelen in en rond de kern.

De Korte Vlaamseweg en Kloosterlaan zijn twee zandwegen zonder een relevante verkeersfunctie op dit moment. Echter in het verleden zijn op deze weg zinkassen gebruikt als verharding. Zink (en cadmium) lekken nu weg in de grond en het grondwater. Dit probleem is op te lossen door de zinkassen te saneren of immobiel te maken door deze als fundering te gebruiken voor verharde wegen. Hiervoor worden tot 60% (of meer) subsidies verstrekt door actief bodembeheer de Kempen (ABDK). Ook op verschillende andere wegen zijn vroeger zinkassen gebruikt.

Verschiedende wegen rond Sterksel lenen zich er voor om hard te rijden, omdat ze rustig, recht en lang zijn. Om de snelheid te beperken, heeft de gemeente verschillende verkeersmaatregelen getroffen in de vorm van drempels en asverspringing. Sommige drempels zijn te hoog, waardoor schade aan auto's kan optreden.

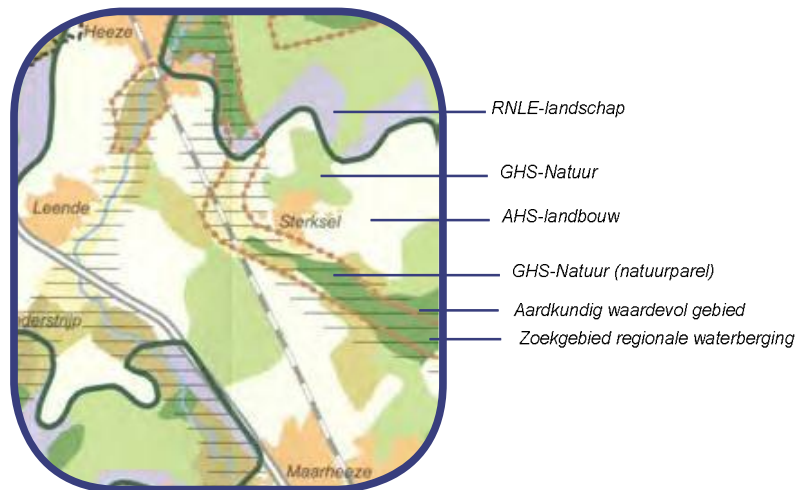

2.3 Beleid

2.3.1 Streekplan Brabant in Balans 2002

Het streekplan Noord-Brabant 2002 vormt het belangrijkste ruimtelijk uitgangspunt voor de ontwikkeling van het ruimtelijk beleid van gemeente. Hierin staat in hoofdlijnen aangegeven welke waarden en potenties verschillende gebieden kunnen hebben. Het geeft de kaders weer van de provincie waarmee gewerkt kan worden aan de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van een gebied. Wanneer ontwikkelingen passen binnen dit beleid van de provincie, zijn ze sneller en makkelijker te realiseren.

Het streekplan is het vertrekpunt geweest voor het opstellen van het Reconstructieplan. Het reconstructieplan is bedoeld om op samenhangende wijze de ruimtelijke, maatschappelijke en economische problemen aan te pakken op het platteland, die grotendeels aan het licht kwamen tijdens de varkenspest crisis van 1997. Het reconstructieplan betekent eigenlijk herinrichting van het buitengebied. Echter, de reconstructie beoogt niet alleen de herinrichting van landbouw en natuur, maar beoogt tegelijk de economische ontwikkeling te bevorderen door te streven naar nieuwe mogelijkheden voor de intensieve veehouderij en deze op de juiste plek tot uiting te laten komen. Kortom het Reconstructieplan bevat twee hoofdbeleidsdoelstellingen: het verbeteren van de fysieke omgevingskwaliteit en het verbeteren van de economische vitaliteit

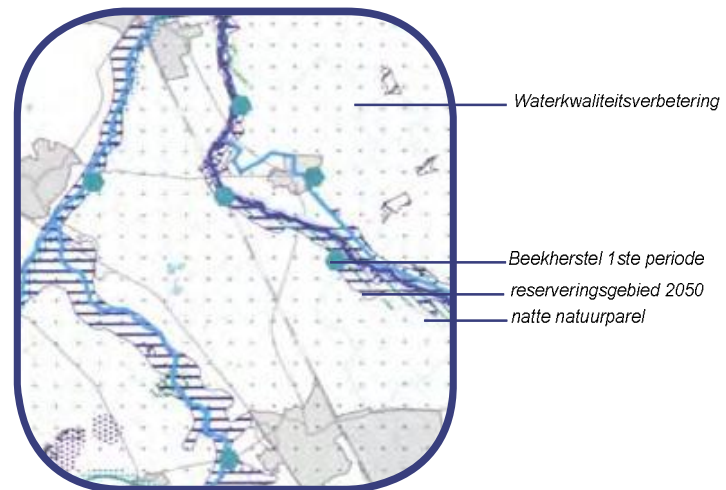

en leefbaarheid (waarvan dit IDOP onderdeel van is). De aanpak is gefaseerd en moet in 2016 uiteindelijk gerealiseerd zijn. Het beleid is per deelgebied (Boven-Dommel) en per aspect onderverdeeld in doelen. De belangrijkste doelen voor Sterksel worden hier per aspect aan de hand van de kaarten kort beschreven. Deze kunnen aanknopingspunten bieden voor het IDOP.

2.3.2 Reconstructieplan Boven - Dommel

Water en bodem

Voor het aspect water gaat de meeste aandacht in Sterksel naar de Sterkselse Aa. Deze is aangewezen voor beekherstel in de eerste planperiode (2004-2008), voorlopig reserveringsgebied 2050 en natte natuurparel (2012). Daarnaast ligt de beek in een gebied met hoogste prioriteit voor waterkwaliteitsverbetering. Op een aantal punten worden blauwe knooppunten in de beek en in het kanaaltje ingesteld om de waterkwaliteit op dat punt te bepalen. Voor het gehele gebied worden hiervoor pakketten maatregelen (vrijwillig) door het waterschap voorgesteld om tot waterkwaliteitsverbetering van beken te komen. Om de bodemkwaliteit te verbeteren worden bij activiteiten, die gerelateerd zijn aan water en bodem, getracht afstemming te zoeken met de oplossingsrichtingen van het projectbureau Actief Bodembeheer de kempen. Op deze manier kan op een integrale manier een gebiedsgerichte aanpak komen voor de zink- en cadmiumproblematiek in Sterksel.

Milieu en zonering

De reconstructie beoogt ook een reductie te bereiken van de ammoniak-emissie en depositie voor de nabij gelegen verzuringsgevoelige natuurgebieden, door het instellen van een extensiveringszone van 250m rondom ecologisch waardevolle gebieden. Daarnaast zal ook de hoeveelheid ammoniak-emissie in het gebied worden teruggebracht door het reduceren van het aantal stuks vee door opkoop en verplaatsing en het toepassen van emissie-arme stallen.

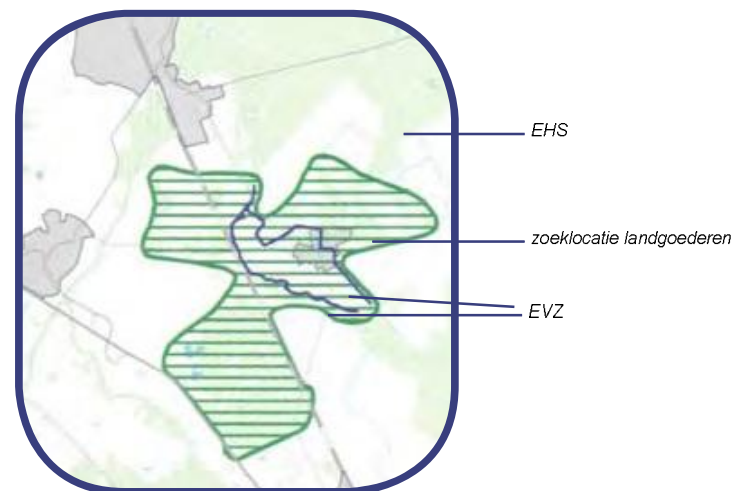
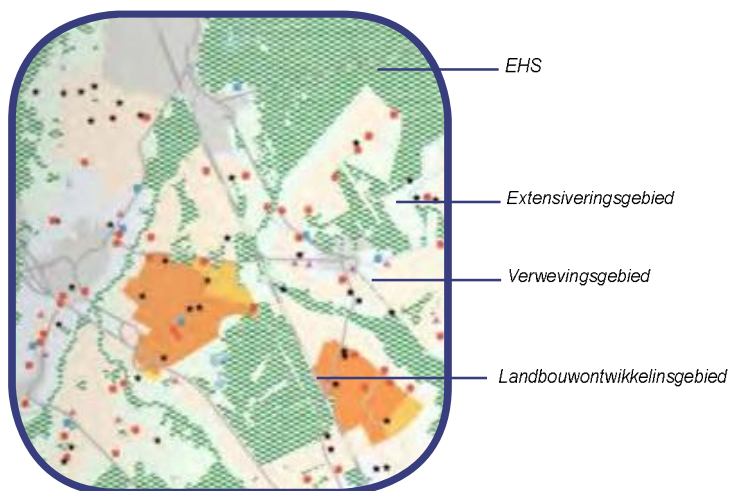
Met het instellen van de integrale zonering beoogt de reconstructie ook het aanpakken van de stankproblematiek in de kernrandzones. Intensieve veehouderijbedrijven (IV-bedrijven) rond de kernen worden in de toekomst beperkt in hun uitbreidingsmogelijkheden. In deze extensiverings-gebieden (250 m rond de kern) zijn beëindigingsregelingen en omschakelingsregelingen voor IV-bedrijven ingezet. Een groot deel van de IV-bedrijven bevinden zich in verwevingsgebieden. Hier hebben bedrijven een grotere kans dan in extensiveringsgebieden op een volwaardig bestaansrecht voor de bestaande eigenaar, maar ook voor dit gebied is op langere termijn weinig perspectief, afhankelijk van de knelpunten en de technische mogelijkheden voor emissiereductie en stankoverlast. Voor het uitplaatsen van landbouwbedrijven die in de knel zitten en het terugdringen van het aantal stankgehinderden is in Sterksel het landbouw-ontwikkelingsgebied (LOG) Chijnsgoed

aangewezen. In het LOG Chijnsgoed worden maximaal 5 nieuwvestigingen toegelaten. Voor optimale inrichting van het LOG worden ontwikkelings-plannen (VAB) opgesteld. Met het verplaatsen van IV blijven leegstaande gebouwen over. Deze kunnen gebruikt worden voor nieuwe economische dragers.

Ten oosten van Stoeiing ligt een stiltegebied. In dit gebied dient daarmee rekening gehouden te worden bij het uitvoeren van projecten, waarvan de activiteiten geluidsoverlast veroorzaken.

Natuur

Het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de belangrijkste doelstelling van het Rijk voor het onderdeel natuur. In Sterksel zijn verschillende gebieden aangewezen als EHS, die in 2018 verworven en ingericht dienen te zijn. Daarvan zullen de reservataars- en natuurontwikkelings-gebieden van de EHS worden verworven. Andere delen van de EHS zullen in samenhang met waterberging, beekherstel, aanleg van recreatieve infrastructuur en uitplaatsing van bedrijven versneld worden gerealiseerd of zullen particuliere eigenaren gestimuleerd worden om gebruik te maken van de aanwezige middelen voor eigen beheer en inrichting. Naast de EHS worden ecologische verbindingzones (EVZ) aangewezen aan lijnvormige landschapselementen, die hersteld dienen te worden en beter ingericht moeten worden voor plant en dier. In Sterksel zijn twee natte EVZ-en, het kanaaltje en de Sterkselse Aa. Hiervoor zijn verschillende middelen beschikbaar.

Landschap

Ook Landschapsbehoud en -herstel is een beleidsdoel uit de reconstructie. Sterksel bevat verschillende landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Deze moeten nadrukkelijk in welstandnota's, landschapsplannen, beeldkwaliteitsplannen en bestemmingsplannen opgenomen worden. Voor het LOG Chijnsgoed is bijvoorbeeld al zo'n beeldkwaliteitsplan opgesteld dat aangeeft hoe de nieuwe stallen het beste landschappelijk ingepast kunnen worden. Om het huidige landschap te versterken en een deel van de recreatieve druk op te vangen, zijn in Sterksel zoeklocaties aangegeven voor de aanleg van nieuwe landgoederen, waarmee de kans vergroot wordt voor verdere parkontwikkeling (passend in de historische tuindorpgedachte).

Recreatie

Recreatie en toerisme kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan andere sectoren, zoals natuur, landschap en verbredingsmogelijkheden in de landbouw. Daarom worden zowel de bedrijfsactiviteiten als omgevingskwaliteiten in het gebied gestimuleerd. De attractiewaarden van recreatieve routes dienen verbeterd te worden door o.a. de bewegwijzering te verbeteren. Tevens kunnen Park & Bike-voorzieningen (opstapplaatsen) die voldoende aantrekkelijk zijn qua ligging en voorzieningen in het gebied ingericht worden.

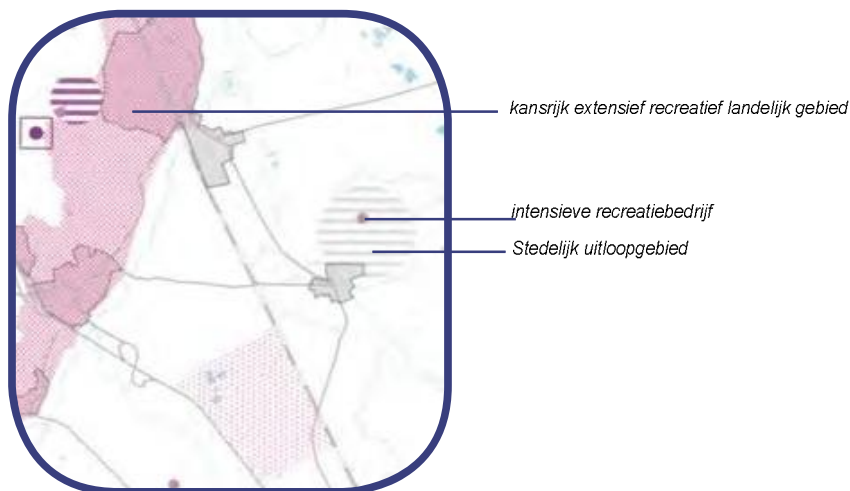
Ten noorden van Sterksel ligt een stedelijk uitloopgebied. Dit

multifunctioneel gebied kan verschillende voorzieningen op recreatief gebied herbergen. Ten zuid westen van Sterksel ligt ook nog een kansrijk extensief recreatief gebied, waarbij goede mogelijkheden liggen om recreatie en natuur beter te benutten.

Tevens worden nieuwe vormen van dag- en verblijfsrecreatie gestimuleerd om zich te vestigen

Wonen en werken

Gezien het feit dat de werkgelegenheid in de landbouw afneemt, zal het inkomen op het platteland ook achteruit gaan. Hierdoor moet worden gezocht naar nieuwe economische dragers, zoals duurzame productielandbouw, recreatie en toerisme en kleinschalige, niet-agrarische functies. Maar ook meer woningen bieden sociaal-economisch kansen. Bij het plaatsen van nieuwe bedrijven in bijvoorbeeld vrijkomende stallen dienen weliswaar de landschappelijke en milieu-effecten in beschouwing te worden genomen, zoals verwoord is in de regeling Buitengebied in Ontwikkeling van de Provincie Noord-Brabant.

3 MENINGEN EN WENSEN VAN HET DORP

Middels een uitgebreid interactief proces zijn de wensen en aandachtspunten van de inwoners en belanghebbenden van Sterksel verzameld. Omdat van hieruit de toekomstvisie verder vorm krijgt is dit een belangrijk onderdeel binnen het IDOP. Per hoofdthema worden hierna de belangrijkste wensen benoemd.

3.1 Identiteit

Wie of wat wil Sterksel zijn? Identiteit wordt voor een groot gedeelte bepaald door geschiedenis. Op welke wijze is het dorp ruimtelijk tot stand gekomen? Hoe zit de ondergrond in elkaar en hoe heeft de mens daar in het verleden op gereageerd? Hoe ligt het dorp in zijn omgeving en welke verbindingen heeft het dorp met zijn omgeving? Hoe is het dorp demografisch samengesteld en welke factoren zorgen voor sociale cohesie (verenigingen, werkgelegenheid)?

Over het algemeen zijn de inwoners van Sterksel tevreden over de uitstraling van hun dorp. Ze zijn trots op Sterksel en op de vraag welke gebieden zij aan een vreemde zouden laten zien, kwam een waslijst van objecten.

Met name het landelijke karakter van het dorp, met veel groen en in en rond de kern, werd als positief ervaren. Ook historische gebouwen als Huize Sterksel en een aantal boerderijen dragen bij aan het woongenot.

Het centrum van Sterksel wordt positief ervaren. Wel vraagt het aanpassingen op bepaalde punten zodat het dorpscentrum als zodanig beter herkend wordt. Dit wordt tevens in verband gebracht met verkeersveiligheid.

Op de tweede dorpsavond werd terecht opgemerkt dat identiteit constant in beweging is. Met name vanaf 1960 is er veel in het dorp veranderd doordat veel nieuwbouw gerealiseerd werd en hiermee veel nieuwe mensen in Sterksel zijn komen wonen.

Huize Sterksel

't kanaaltje

Bedrijventerrein Chijnsgeod

Agrarische sector

Er hoeft aan ruimtelijke identiteit van de kern niet al te veel te veranderen. Veranderingen dienen voorzichtig ingezet te worden en kleinschalig van aard zijn. Bijvoorbeeld binnen het thema wonen wordt de noodzaak van woningbouw onderkend maar gelijktijdig dient deze woningbouw te passen binnen het bestaande karakter en dient gebouwd te worden voor de eigen behoefte. Zo'n zelfde lijn is te herkennen in relatie tot recreatie. De noodzaak van deze economische factor wordt onderkend maar dient dan wel extensief van karakter te zijn waarbij de auto's het liefst buiten de kern geparkeerd moeten worden.

De agrarische sector is belangrijk voor de identiteit van Sterksel. Het economische klimaat binnen deze sector staat onder druk waardoor enerzijds veel bedrijven stoppen (ook als gevolg van het ontbreken van bedrijfsopvolging). Anderzijds worden de bedrijven die overblijven noodzakelijkerwijs steeds groter. Hierdoor verandert het ruimtelijke en sociale karakter en dit wordt ook door de bewoners herkend.

Negatieve invloeden dienen zoveel mogelijk beperkt te worden. Zo begrijpt men wel dat de inrichting van het LOG noodzakelijk is voor de landbouw. Wel vindt men het hierbij belangrijk dat overlast door grote bedrijven en hieruit voortvloeiende transportbewegingen het woongenot niet mag aantasten. Door binnen het LOG ruimte te reserveren voor branchegerelateerde researchbedrijven wil men de importantie van Sterksel binnen de landbouw behouden.

Betreffende de dorpsranden ziet men hier en daar punten van verbetering. Hier dienen afspraken gemaakt te worden met eigenaren. De verstrengeling van dorp met landschap dient behouden te blijven en hiermee het groene karakter. Harde, stenige overgangen worden dan ook niet voorgesteld.

Een belangrijk punt van aandacht inzake uitstraling is het bedrijventerrein dat bekend staat onder de naam 'terrein Reiling'. Hier wordt een bedrijventerrein ontwikkeld waar de bewoners van

Sterksel niet gelukkig mee zijn. Men is met name bezorgd over de verkeersdruk maar zeker ook de grote grondwallen worden als storend ervaren. Uitgangspunt voor de bewoners is die van de originele parkachtige terreininrichting.

Het terrein van Zorgcentrum Providentia ligt dicht bij de kern van Sterksel. Er is altijd een maatschappelijke verstrengeling tussen beide geweest. Toenadering tot elkaar wordt niet uit de weg gegaan. Wel wordt het belangrijk gevonden dat het ruimtelijk gezien twee kernen blijven waarbij Sterksel de hoofdkern dient te blijven. Een sterke binding, zowel ruimtelijk als functioneel wordt toegejuicht.

3.2 Wonen

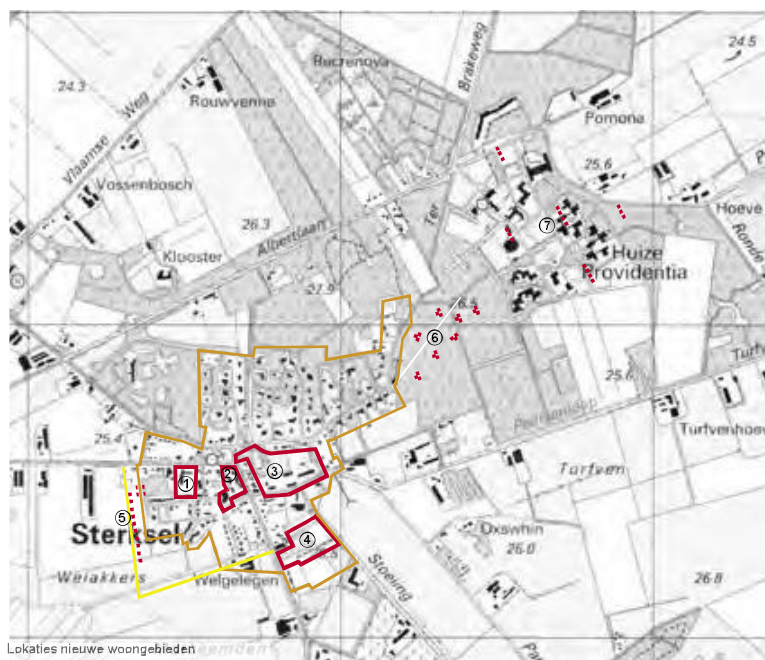
Wonen, en met name de uitbreiding van woningen, wordt als belangrijk ervaren. Hierbij wordt de uitbreiding van de bevolking en met name het vasthouden van de jongeren belangrijk geacht voor het waarborgen van een vitale woongemeenschap met voorzieningen en verenigingen. Het uitbreiden van het inwonersaantal wordt gezien als noodzakelijk om het verenigingsleven en voorzieningen op peil te

houden.

Hoogste prioriteit binnen het aspect wonen wordt gegeven aan de starters. Als goede tweede wordt genoemd het bouwen voor de ouderen waardoor ze langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Voor beide groepen gaat het uitsluitend om de eigen bewoners van Sterksel (en om jongeren die als gevolg van woninggebrek nu elders wonen maar graag terug willen naar Sterksel).

Er worden diverse locaties benoemd om nieuwbouw te realiseren. Identiteit en schaal binnen het dorp wordt hierbij belangrijk gevonden. Met name voor de ouderen wordt het gebied Providentia als optie gezien.

Men staat open voor creatieve vormen van bouwen waardoor het voor starters mogelijk wordt betaalbare woningen te krijgen. Als mogelijkheid wordt hierbij genoemd gronden voor grotere woningen duurder te verkopen aan mensen die dit kunnen betalen waardoor het mogelijk is goedkopere gronden aan starters te verkopen. Ook wordt de optie gegeven om hierbij de starters een grotere kavel te

geven met daarop een kleine woning die later uit te breiden is met bijvoorbeeld een extra slaapkamer of garage.

3.3 Verkeer en veiligheid

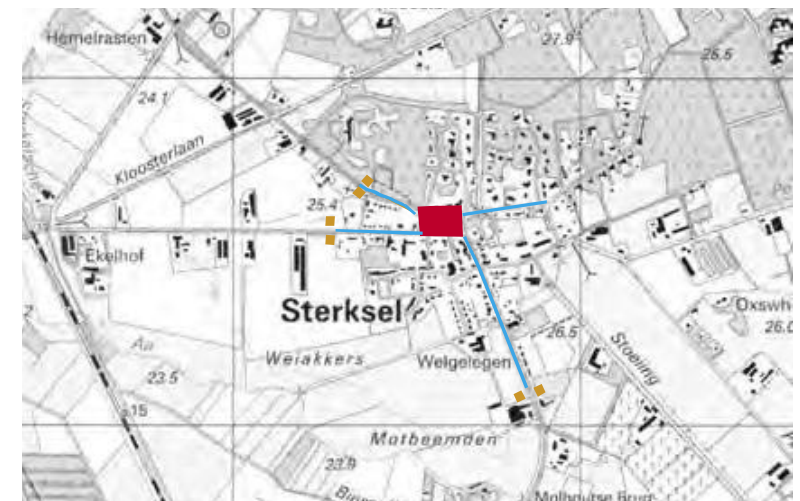
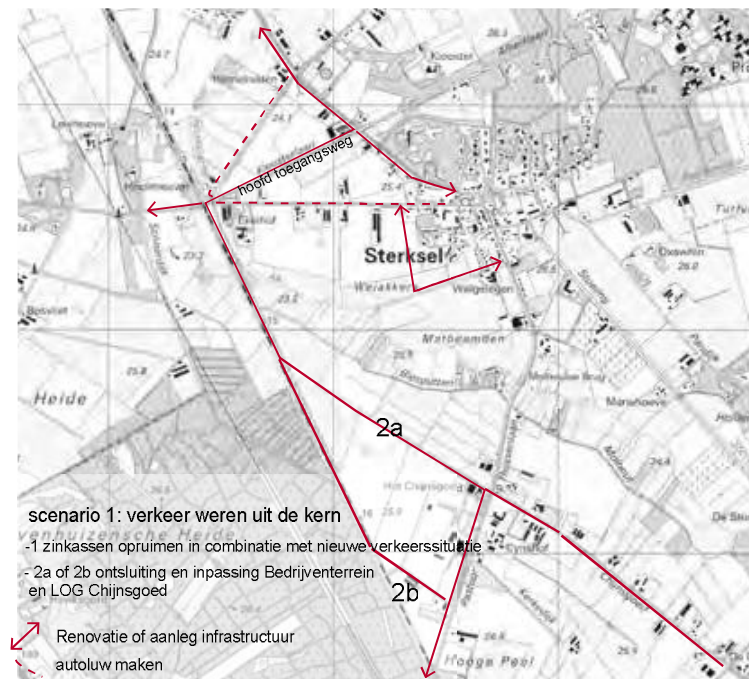
Met name het doorgaande verkeer door de kern wordt als hinderlijk en gevaarlijk ervaren, zeker in combinatie met te hoge snelheden. Uit onderzoek is gebleken dat circa 24 % van de autobewegingen daadwerkelijk afkomstig is van het doorgaand verkeer. Dit onderzoek wordt echter door de dorpsbewoners in twijfel getrokken. Voorstellen worden geopperd om al het doorgaand verkeer uit de kern te weren. Dat dit invloed heeft op toerisme en met name ook de omzet van de winkel wordt door andere groepen ingebracht als negatief effect. Doorvragend op dit aspect wordt met name het vrachtverkeer in de kern als hinderlijk ervaren. Met name de verkeersbewegingen van bedrijventerrein Chijnsgoed kwam hier aan de orde. Voor het LOG werd de kans van toename van vrachtverkeer in de kern ingebracht als negatieve ontwikkeling. Van hieruit werd ook het voorstel van een randweg ingebracht als mogelijke oplossing hiervoor in combinatie met infrastructurele aanpassingen in de kern, zoals het versmallen van wegen in plaats

van asverspringen en hoge drempels en klinkerverharding in plaats van asfalt. Hierop aansluitend werden tevens twee nieuwe ontsluitingen van de weiakkers geopperd.

Een ander punt dat ook op de eerste dorpsavond aan de orde kwam was dat de fietspaden verbeterd moeten worden. Op bepaalde plekken zou een fietspad moeten liggen en is er geen aanwezig terwijl op andere plekken de bestaande fietspaden slecht onderhouden zijn. Tevens werd aangegeven dat sommige zandwegen wellicht omgevormd konden worden tot fietspad. Dit geldt ook voor de korte wandelpaden rond de kern, deze zijn er te weinig of zijn slecht aangegeven. Enkele bewoners stelden voor om te zoeken naar mogelijkheden voor wandelpaden langs schouwpaden en akkerranden.

Het parkeren rondom het dorpshuis behoeft verbetering, met name op momenten dat er meerdere activiteiten tegelijk in het dorpshuis plaatsvinden. Het opnieuw en effectiever inrichten van de huidige parkeerplaatsen wordt als optie voorgesteld.

In het kader van verkeer wordt ook de problematiek rondom aanwezige zinkassen genoemd. Door werken aan elkaar te koppelen

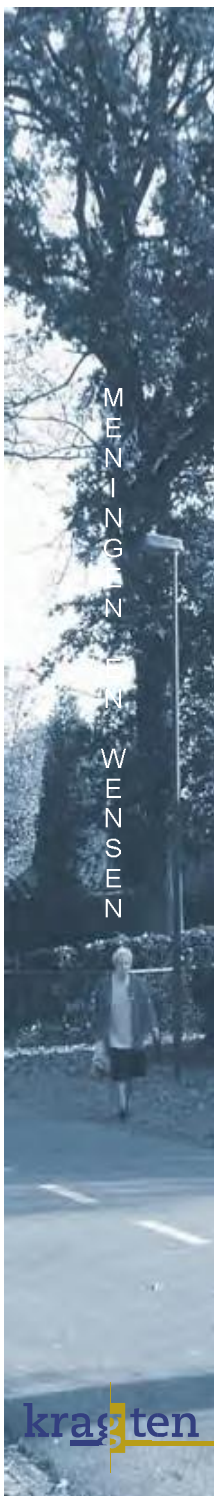
scenario 2: verkeerssituatie aanpassen in de kern

— afwijkende inrichting en materialisering

■ poort

■ plein

- verbeteren fiets- en voetpaden langs alle toeganswegen

dient met name de subsidie rondom de zinkassen snel ingezet te worden om tevens meerdere doelen te dienen. Hierbij zien bewoners kansen om de Kloosterlaan als nieuwe hoofdtoegangsweg in te richten om zodoende de Beukenlaan autoluw te maken, met name gezien de nieuwe ontwikkeling rond de school aan de Beukenlaan. De Korte Vlaamseweg zal bij een sanering als nieuwe fietsroute kunnen dienen. Verschillende lanen die sterk zijn aangetast, dienen weer in ere hersteld te worden. Verkeersveiligheid rondom de school kwam als belangrijk punt naar voren. Dit item wordt besproken bij het item school.

3.4 Werken

De noodzaak van lokale werkgelegenheid wordt gezien. Wellicht als een vanzelfsprekend gevolg vanuit de pioniersgeschiedenis. Wel dient dit aanbod kleinschalig te zijn. Men zit niet te wachten op industrie of grote bedrijven die het woongenot aantasten. Huisgebonden bedrijvigheid wordt ingebracht als mogelijkheid.

Aan recreatie gerelateerde bedrijvigheid wordt tevens als mogelijkheid gezien. Voorstellen van een eetcafé en nevenactiviteiten voor landbouwbedrijven worden ingebracht. Wel dienen hierbij de openingstijden voor de horeca verruimd te worden en het assortiment uitgebreid te worden.

De werkgelegenheid vanuit Providentia wordt als waardevol gezien. Ook de op Providentia ontwikkelde nevenactiviteiten zien de mensen uit Sterksel wel zitten.

Zoals eerder genoemd worden de huidige ontwikkelingen op het 'bedrijventerrein Reiling' (bedrijventerrein Chijnsgoed) als storend ervaren. Hier dient meer ingezet te worden op bedrijvigheid die hier beter past. Voorgesteld wordt om de bedrijvigheid van Stoeiing te verplaatsen naar bedrijventerrein Chijnsgoed.

3.5 Recreatie

De dorpsbewoners van Sterksel zien toerisme en recreatie als mogelijke economische motor voor het dorp en wordt onderkend dat met name het voorzieningenniveau hiermee op niveau gehouden kan worden. Van de andere kant dient met name de toerist van buitenaf niet te prominent aanwezig te zijn. Alleen extensieve recreatie wordt genoemd als mogelijkheid. Als belangrijkste aspect wordt hierbij het fietsen en wandelen genoemd, gerelateerd aan verdere routes naar in de buurt liggende natuurgebieden. Voordelen worden gezien voor de horeca en de winkel.

Het kamperen bij de boer wordt als marginale invulling gezien. Verder wordt de mogelijkheid van een golfbaan en het omvormen van een zandwinplas tot recreatieplas ingebracht. Voor het faciliteren van de toerist wordt aangegeven dat er betere fietsvoorzieningen moeten komen en wordt onderkend dat Sterksel iets te bieden moet hebben. Dit kan het uitbuiten zijn van de specifieke geschiedenis van het dorp of het toevoegen en uitbuiten van kleinschalige voorzieningen zoals exposities of een terras/eetcafé.

3.6 Voorzieningen

In het kader van leefbaarheid wordt de aanwezigheid van voorzieningen belangrijk geacht. De school, buitenschoolse opvang, de winkel, een pinautomaat en openbaar vervoer zijn items die hierbij naar voren komen. Maar ook voorzieningen in het kader van gezondheidszorg zijn hierbij genoemd, zoals de thuiszorg, consultatiebureau en huisartsenpost.

De bewoners van Sterksel begrijpen goed dat al deze voorzieningen niet optimaal te realiseren zijn als gevolg van de omvang van Sterksel. Wel streeft men naar creatieve oplossingen om zoveel mogelijk hiervan toch te realiseren. Zelfwerkzaamheid en eigen initiatief wordt hierbij niet uit de weg gegaan. Als voorbeeld wordt hierbij de winkel genoemd.

Een aantal algemene voorzieningen wordt fysiek in het centrum van Sterksel verwacht. Hierbij worden zaken als de school, pinautomaat, winkel en dorps huis genoemd. Voor andere voorzieningen wordt duidelijk de rol voor Providentia bij betrokken. Men ziet duidelijk dat op beide lokaties dezelfde voorzieningen handhaven niet realistisch is. Voorbeelden die hierbij genoemd zijn, zijn voetbalvelden, kinderopvang, de kerk, medische voorzieningen en eventueel de school.

Voor de verenigingen is met name het dorps huis belangrijk. Het dorps huis heeft een belangrijke sociale functie binnen de gemeenschap. Met veel eigen inspanning is dit gebouw en de erbij horende organisatie ontwikkeld. Als het gaat om kritiek of verandering stuit het hier als bijna vanzelfsprekend op emotionele reacties. Dit geldt overigens ook rondom de winkel.

Op dit moment is een evenemententerrein aangewezen waar onder andere de jaarlijkse kermis georganiseerd wordt. Dit wordt bijna unaniem als onwenselijk gelabeld. Volgens de Sterkselnaren hoort de kermis thuis op het plein voor de kerk en niet op een weiland buitenaf.

3.7 Levensloopbestendigheid

Het thema levensloopbestendigheid heeft raakvlakken met heel veel andere items. Toch is dit als apart item ingebracht omdat van hieruit veel andere aspecten integraal benaderd kunnen worden. Belangrijk bij levensloopbestendige kernen is dat sociaal klimaat, voorzieningen, wonen en werken voor alle levensfasen leefbaar zijn. Tijdens de discussie over dit item op de tweede dorpsavond kwam naar voren dat communicatie hierbij zeer belangrijk is. Dit communiceren moet oprecht, open en met respect voor elkaars meningen gedaan te worden. Hierbij werd aangegeven dat veel communicatie en PR ad hoc plaats vindt. De winkel, parochie, dorpshuis en Providentia publiceren op dit moment apart. Aangegeven wordt dat dit ook in gezamenlijkheid gedaan kan worden.

Een ander punt dat bij levensloopbestendigheid ingebracht is, is de mogelijkheid tot ontmoeten. Hier zijn met name de voorzieningen voor nodig zoals het café, de winkel en het dorpshuis. Ook dienen bepaalde voorzieningen juist hierom in het centrum gepositioneerd te zijn zoals de kermis en de school. Overigens wordt in dit kader gemeld op de tweede dorpsavond dat men het raar vindt dat de gemeente geen geld over heeft voor een school.

Zoals bij wonen al is aangegeven, is de woningsamenstelling en de kwantiteit hiervan belangrijk voor een levensloopbestendig Sterksel. Hierbij wordt de wens uitgesproken dat niet alle woningen in één keer gebouwd worden. Wel wordt een achterstand geconstateerd die eerst ingehaald dient te worden.

Ook dient hierbij naar creatieve oplossingen gezocht te worden. Als voorbeeld kwam naar voren het mogelijk maken dat een bestaande boerderij gesplitst kan worden, waardoor ouders er in kunnen blijven wonen. Hiermee kun je tevens mantelzorg invullen.

3.8 Sterksel en Providentia

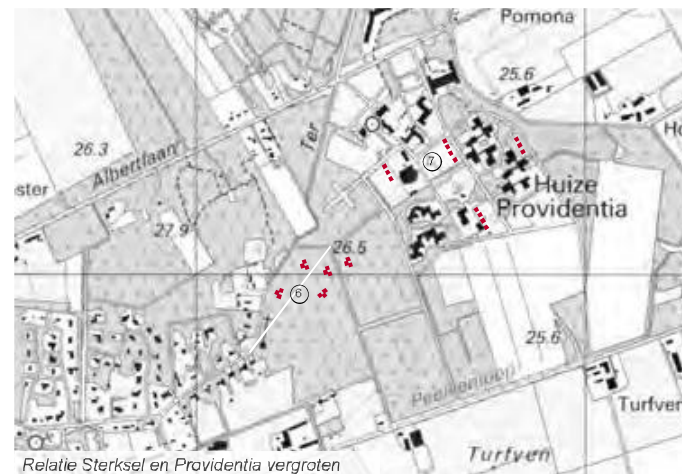
Al zolang Providentia bestaat, bestaat er een relatie tussen Sterksel en Providentia. Hierbij wordt onderkend dat het voor beide partijen een winsituatie kan opleveren indien samengewerkt wordt. Dit is bijna noodzakelijk voor beider continuïteit. Hierbij dient evenwel Sterksel de hoofdkern te blijven.

Een aantal zaken die op het terrein van Providentia ontwikkeld zouden kunnen worden zijn: seniorenwoningen, kinderopvang (senioren kunnen kinderen begeleiden), overige woningbouw, de school, sportvoorzieningen, vakantieverblijfmogelijkheden en zelfs de

kerk wordt genoemd.

Wel dient de ruimtelijke en functionele relatie tussen de twee gebieden verbeterd te worden. Er dient een directe en veilige verbinding gemaakt worden. Dit kan door het aanleggen van een weg/fietspad en het inbrengen van woningen in het park tussen de twee kernen. Tevens dient wat gedaan te worden aan de uitstraling van Providentia bij het binnenkomen van het gebied. Gerefereerd wordt aan het oerwoud aan verkeersborden.

Inzake recreatie wordt genoemd dat door een recreatief pad/fietspad de bezienswaardigheden van beide kernen aan elkaar gekoppeld kunnen worden waardoor het als geheel aantrekkelijk is voor toeristen.

3.9 School

Tijdens alle momenten van communicatie binnen het IDOP kwam de school en schoollocatie, al of niet in relatie met een centrumplan, aan de orde. Aangegeven is dat de huidige school in een dusdanig slechte staat van onderhoud verkeert dat herbouw noodzakelijk is. Tevens heeft het schoolbestuur aangegeven te willen ontwikkelen naar een brede school-concept.

De mening over met name de locatie is sterk verdeeld. Een groep inwoners wil de school op de huidige plek en met de huidige sfeer (architectuur) handhaven. Een ander gedeelte van de bewoners is voor een verplaatsing meer richting het dorpshuis waardoor een betere uitbuiting van elkaars faciliteiten kan plaats vinden. Beide groepen hebben eigen argumenten om te vinden wat ze op dit moment vinden. Het brede school aspect wordt door de meeste mensen als goed ervaren.

Afgezien van lokatie of architectonische meningen kwam de mening naar voren dat onderwijs geld mag kosten. De eis dat het plan kostenneutraal dient te zijn vond men een grof schandaal. Men vond dat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft voor goed onderwijs en het welzijn van de kinderen. Tevens vroeg men zich af of voldoende subsidiemogelijkheden onderzocht waren. Tevens werd onderkend dat het combineren van voorzieningen geld op kan leveren.

Zoals genoemd wordt het concept brede school gesteund. Wel werd hierbij de vraag gesteld of hierbij een fysieke koppeling van gebouwen noodzakelijk is. Verder werd een goede speelplaats belangrijk geacht voor de nodige beweging en frisse lucht en dient de schoolomgeving veilig te zijn.

Tot slot werd opgemerkt dat een snelle ontwikkeling gewenst is maar dat geen overhaaste beslissing genomen mocht worden.

3.10 Verenigingen

De verenigingen zijn het smeermiddel voor de gemeenschap genoemd. Het teruglopend aantal leden en de vergrijzing wordt als een bedreiging gezien.

Men was het er op de tweede dorpsavond over eens dat elke vereniging een heldere toekomstvisie op diende te stellen. De belangrijke vraag die hierbij gesteld dient te worden is: Op welke wijze kan ik mijn ledenaantal behouden of uitbreiden? Als vanzelf kwam hierbij naar voren dat door samenwerking tussen de verenigingen zaken efficiënter kunnen.

Een onderwerp dat hier ook genoemd werd is de door de gemeente ter beschikking gestelde financiële bijdrage. Deze wordt op dit moment bepaald op basis van het ledenaantal. Hier zou meer gezocht moeten worden naar een vast bedrag omdat het aantal leden voor een vereniging in Sterksel minder makkelijk gehaald wordt dan in Heeze of Leende.

Met name bij het onderwerp verenigingen werd ingezet op voldoende inwoners en dus een noodzakelijke groei van de woningvoorraad.

De huidige dorpsraad kan gezien worden als een vereniging. De dorpsraad wordt gezien als intermediair tussen dorp en gemeente en tussen groepen binnen het dorp. De dorpsraad signaleert, analyseert, communiceert en initieert.

Continuïteit van de dorpsraad wordt belangrijk gevonden. Als goed voorbeeld van zaken die de dorpsraad voor elkaar heeft weten te krijgen is het opstellen van dit IDOP.

Vertrouwen, openheid en praten zijn sleutelbegrippen voor de dorpsraad.

Inzake de communicatie met de gemeente is een convenant opgesteld. Dit convenant dient kritisch tegen het licht gehouden te worden om te kijken hoe de samenwerking verbeterd kan worden.

4 VISIE

4.1 Algemene visie

Voor de toekomstvisie van Sterksel is het belangrijk te weten wie en wat we willen zijn. De rustige ligging midden in het landschap en de geschiedenis maken het dorp zoals het nu is. Deze bestaande toestand vormt de uitgangspositie voor de toekomst.

Vanuit de uitgebreide en interactieve inventarisatie die in het kader van het opstellen van dit IDOP is uitgevoerd zijn de volgende kernbegrippen voor Sterksel te destilleren:

- landelijke ligging en uitstraling;
- Groene leefomgeving;
- Verenigingsleven;
- NV De Heerlijkheid Sterksel met de bijbehorende pioniersgeest en tuindorpontwerp;
- Providentia;
- Saamhorigheid;
- Zelfwerkzaamheid

Vanuit deze kernkwaliteiten dient de toekomstvisie opgesteld te worden. Een toekomst waar de jongeren oud kunnen worden en waar elk individu prettig kan leven doordat hij onderdeel uitmaakt van een grotere gemeenschap (de familie Sterksel).

Hiervoor dient het dorp levensloopbestendig en duurzaam in samenstelling te zijn. Dit geldt zowel in fysieke als ook in sociaal-maatschappelijke zin. Anders gezegd:

ik moet in elke fase van mijn leven een geschikte woning en woonomgeving hebben met de noodzakelijke voorzieningen en met dorpsgenoten die iets voor mij over hebben en waar ik iets voor over heb. Ik voel me thuis en veilig in Sterksel en ik ben er trots op om in Sterksel te wonen.

Per item is deze visie verwoord en een tot de verbeelding sprekend toekomstbeeld is in kaart gebracht. Vervolgens is een aantal ruimtelijke eenheden (gebiedsvisies) nader uitgewerkt. Met name voor de beschrijving van de visie voor de ruimtelijke eenheden is de structuurschets Sterksel gebruikt.

De visie is bedoeld om keuzes vast te leggen op een globaal abstractieniveau die vervolgens in het volgende hoofdstuk concreet gemaakt zal worden middels beschreven projecten.

4.1.1 Ruimtelijk-visueel

De structuur die gebouwd is tijdens de NV De Heerlijkheid Sterksel voel ik nog steeds als ik in Sterksel rondrijd. Dit cultuurhistorisch gegeven levert een prettige en groene leefomgeving op voor de inwoner van Sterksel en vormt een reden van bezoek voor de recreant. Lanen en rechthoekige structuren, aangevuld met karakteristieke bouwkundige elementen vormen in belangrijke mate de visuele identiteit van Sterksel.

Er is een sterke verwevenheid tussen bebouwde kom en landelijk gebied. Het een loopt als vanzelf over in het ander. Het groene karakter van de kern ondersteunt de landelijke kwaliteiten en omgekeerd.

De compacte kern van Sterksel herken ik door een concentratie van voorzieningen en door herkenbare materialisering van de openbare ruimte. Zowel voorzieningen als materiaalgebruik passen in schaal, kleur en kwaliteit naadloos bij de landelijke leefomgeving.

Het buitengebied van Sterksel wordt gevormd door een afwisseling van rust, natuur, boerenland en bedrijvigheid. Ook hier geldt weer dat dit alles aansluit op de schaal van Sterksel. Het buitengebied van Sterksel vormt een groot gedeelte van de kernkwaliteiten van Sterksel en wordt niet door ongewenste activiteiten verstoord.

4.1.2 Wonen

Ik kan in Sterksel geboren worden, opgroeien, zelf een gezin stichten en oud worden. Voor elke levensfase bestaan er mogelijkheden om geschikte woonruimte te vinden. Jong en oud wonen naast elkaar. Sterksel kent een mix van kleine en grote woningen op grote en kleine kavels. De verschillende woonmilieus liggen naast elkaar waardoor Sterksel als één geheel beleefd wordt.

Het aantal woningen zal toenemen om aan de vraag van de woningmarkt te blijven voldoen. Grote uitbreiding in aantal wordt echter niet voorzien. Als bijvoorbeeld het ledenaantal van de verenigingen afhangt van de numerieke bevolkingstoename, dan dient wel heel veel gebouwd te worden. (Alleen de compensatie van het afnemen van de gemiddelde woningbezetting vraagt al de nodige uitbreiding en levert per saldo niets op). Wel dient specifiek

gebouwd te worden voor de bevolkingsgroep tussen de 25 en 30 jaar (starters). Uitbreiding van deze groep is noodzakelijk voor de juiste demografische opbouw in de toekomst.

4.1.3 Werken

Bedrijvigheid en ondernemerschap horen bij Sterksel. Kleinschalige bedrijvigheid is dan ook goed mogelijk. Enerzijds om een boterham te verdienen en anderzijds om de voorzieningen en hiermee de leefbaarheid van de kern op peil te houden. Sterksel is geen slaapkern en straalt ook overdag activiteit uit.

Het overgrote gedeelte van de werkzame bevolking van Sterksel zal echter elders zijn werk vinden. Hierbij speelt Providentia een belangrijke rol, maar ook de mogelijkheden in de omgeving.

Het boerenbedrijf vormt nog altijd een belangrijk onderdeel van Sterksel. Zij vormen in hoge mate het omliggende landschap en zorgen ervoor dat Sterksel een agrarisch dorp blijft. Enerzijds uit zich dit door agrarische bedrijven die dusdanig van schaal zijn dat een goede boterham te verdienen is. Deze schaalgrootte van het bedrijf is evenwel goed in de omgeving ingepast. Anderzijds hebben kleine boeren bedrijven nog steeds bestaansrecht. Opbrengsten uit landbouw-activiteiten worden aangevuld met nevenactiviteiten in de vorm van kleinschalige recreatie, landschapsbeheer, verkoop aan huis, kleine ambachtelijke activiteiten of gewoon een andere baan.

4.1.4 Recreatie

Vanuit de historische context en de aantrekkelijke aanwezige zaken als uitstraling, groen, rust, architectuur en voorzieningen is Sterksel interessant voor de recreant. Het gaat hierbij om extensieve vormen van recreatie, zoals wandelen en fietsen. Voor deze doelgroep is ook een beperkte mogelijkheid voor verblijven aanwezig.

Sterksel vormt een interessante schakel binnen een groter recreatief netwerk. Sterksel is voor de recreant goed te bereiken en is, bij doorkomst, aantrekkelijk om te stoppen. Ook staat Sterksel bekend als plek dat het waard is om voor om te fietsen. Hiervoor zijn goede voorzieningen aanwezig en met name een goede mix van verschillende voorzieningen en de daarbij gewenste uitstraling. In Sterksel is laagdrempelige horeca

aanwezig, zijn bezienswaardigheden en tentoonstellingen voorhanden. De historie van Sterksel kan ik herkennen en opnemen zonder dat ik in een openluchtmuseum ben. De voorzieningen en mogelijkheden worden even zo goed door de eigen bewoners gebruikt.

4.1.5 Verkeer en Veiligheid

In Sterksel voel ik me veilig. Dit geldt zowel op straat als thuis. Als kind, maar ook als vrouw alleen of als oudere kan ik me veilig in de openbare ruimte begeven.

Verkeerveiligheid is afgestemd op de functies van de ruimte. De openbare ruimte is sociaal veilig ingericht en de ruimtelijke-functionele inrichting is dusdanig dat de openbare ruimte leeft en gebruikt wordt.

De sociale cohesie in het dorp is dusdanig dat ik mijn buurman ken. Opmerkelijke gebeurtenissen worden vrijwel direct gesignaleerd en er wordt actie op ondernomen.

4.1.6 Voorzieningen

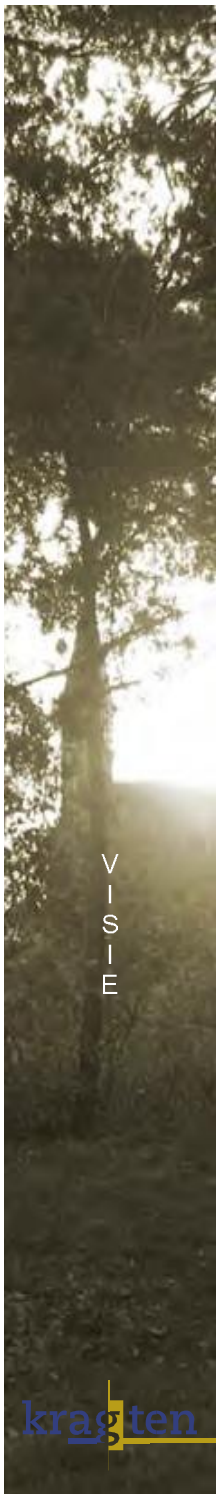
De basisvoorzieningen ten behoeve van leefbaarheid en levensloopbestendigheid zijn in Sterksel aanwezig. Dit is gedaan door slimme combinaties en samenwerking te maken en gebruik te maken van aanwezige mogelijkheden. De meeste voorzieningen zijn in de kern geconcentreerd. Hierbij past de schaal van de voorzieningen bij de omvang van Sterksel.

Naast de professionele invulling is een aantal voorzieningen tot stand gekomen door zelfwerkzaamheid en eigen initiatief.

Zo kan ik in onze eigen winkel boodschappen doen. Een winkel die letterlijk van ons allen is, omdat het een coöperatie is. Ook de zorg hebben we met zijn allen en in gezamenlijkheid geregeld en wordt zo duurzaam in stand gehouden.

Het dorps huis wordt intensief gebruikt door verenigingen, maar ook voor het huisvesten van voorzieningen. Hierdoor leeft het dorps huis de hele dag door en vormt hierdoor een belangrijke ontmoetingsplaats voor de bewoners van Sterksel. De uitstraling van het dorps huis is professioneel en laagdrempelig. Regelmatig ga ik er 's middags een kop koffie drinken omdat hier interessante activiteiten georganiseerd worden.

4.1.7 Sterksel en Providentia

Providentia en Sterksel liggen als twee herkenbare identiteiten naast elkaar en vormen samen een twee-eenheid. Hierbij is het duidelijk dat Providentia bij Sterksel hoort en niet anders om. Voorzieningen zijn uitgebalanceerd aanwezig, waarbij van elkaars voorzieningen gebruik wordt gemaakt. Beide kernen hebben naast de noodzakelijke voorzieningen tevens de functies wonen en werken. Hierbij is de functie wonen in Sterksel het beste vertegenwoordigd en de functie werken op Providentia. De ruimtelijke ondersteuning van de twee-eenheid vindt plaats door het wonen in het tussenliggende park. Het wonen op Providentia is meer dan alleen zorg-gerelateerd verblijven. Door de juiste woonfuncties samen te brengen, hebben deze verschillende doelgroepen samen een meerwaarde voor elkaar.

4.1.8 Verenigingen

De gemeenschap van Sterksel kenmerkt zich door een uitgebreid verenigingsleven. Voor jong en oud is er iets te doen. Met name de samenwerking tussen de verschillende verenigingen is opvallend. Een goed initiatief van een vereniging wordt als vanzelf doorgepakt door de andere verenigingen, zodat samen de lasten gedragen worden. Er is een gezond ledenaantal en de verenigingsbesturen bestaan niet louter uit 65-plussers.

Door de verenigingen wordt veel aandacht geschonken aan het stimuleren van een hechte gemeenschap. Dit komt onder meer tot uitdrukking door een gezamenlijk uitgebracht nieuwsblaadje "de Ossetong". Hier staan niet alleen het verenigingsnieuws in, maar ook de berichten van de kerk, Providentia en de winkel. Dit weekblad wordt digitaal via internet aangeboden. Voor een gedrukt exemplaar kan ik terecht bij onze winkel.

Tweemaal per jaar wordt een dorpsfeest (kermis) gehouden op het plein voor de kerk. Dit is het ultieme moment waarmee aangetoond wordt dat Sterksel één gemeenschap is met een bruisend verenigingsleven.

Een belangrijke vereniging is de Dorpsraad. De samenstelling hiervan geeft een mooie doorsnede van de bevolking van Sterksel. Veel leden van de dorpsraad hebben nevenfuncties in andere maatschappelijke organisaties (behalve politiek) of

staan anderszins midden in de gemeenschap. Nieuwe leden worden voorgedragen door de verenigingen. Samenstelling en wisselingen zijn dusdanig dat continuïteit van activiteiten en kennis is gewaarborgd.

De Dorpsraad vertegenwoordigt het overgrote gedeelte van de bevolking van Sterksel en haar verenigingen en behartigt de belangen van Sterksel.

Door de Dorpsraad wordt de sociale cohesie binnen het dorp gestimuleerd. Zij zijn oren, ogen en mond voor het dorp en verenigingen. Zij stimuleren activiteiten en vormen hier een aandrijf-as voor.

Eén van de belangrijkste taken van de Dorpsraad is het contact met de gemeente. Door constructief overleg worden kansen bij de gemeente aan de orde gesteld en worden bedreigingen gesignaleerd en bespreekbaar gemaakt. De gemeente ziet de Dorpsraad als serieuze gesprekspartner, die staat voor het algemeen belang van één van hun dorpen. Een enthousiaste groep mensen met visie.

4.2 Gebiedsvisie

4.2.1 Het centrum van Sterksel

Een belangrijk uitgangspunt is het groene plein. Hier liggen de kerk, Huize Sterksel en de pastorie als markante gebouwen omheen. Ruimtelijk wordt dit plein afgemaakt door op de hoek met de Pastoor Thijsenstraat horeca toe te voegen. Deze bebouwing met de bijbehorende functie dient gericht te zijn op het plein. Tegenover de kerk dient een bouwkundige toevoeging gevormd te worden waardoor het plein als ruimte omsloten wordt. Dit kan in de vorm van niet-grondgebonden bewoning met op de begane grond eventueel een voorziening. Afhankelijk van mogelijkheden die het dorpshuis biedt kan hier gedacht worden aan zorg gerelateerde voorzieningen als een kruisvoorziening, fysiotherapeut, pedicure of schoonheidssalon. Betreffende bebouwingsstijl wordt hier gedacht aan een monumentaal, villa-achtig gebouw. Het plein dient als ruimtelijke eenheid meer van gevel tot gevel beleefd te worden. Dit betekent dat de wegen, ruimtelijk gezien, niet langs het plein maar meer over het plein moeten lopen. Hierdoor komen de pleinvormende gebouwen meer aan het plein te liggen en minder aan de weg.

Een tweede belangrijke ruimte is de voorkant van Valentijn. Het dorpshuis ligt op dit moment als een standaard gebouw aan de openbare weg. De functie vraagt veel meer om een positionering aan een plein. Een plein dat ruimtelijk toebehoort aan het dorpshuis en hierdoor als voorportaal gaat dienen: de entree van Valentijn gelegen op het plein. In het pleinontwerp worden de wegen en parkeervoorzieningen in geïntegreerd, op een dusdanige wijze dat de automobilist zich te gast voelt. Het historische laantje en de verbinding naar de Pastoor Thijssenstraat zorgt voor de ruimtelijke aanhaking van dit plein aan het centrumgebied van Sterksel.

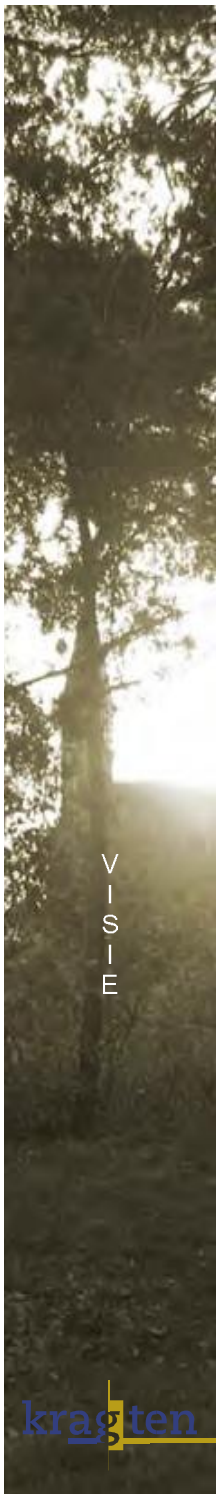
Uit een nog te voeren discussie over de positie van de school dient de uiteindelijke locatie bepaald te worden. De structuurschets Sterksel geeft hieromtrent aan dat ruimtelijk gezien de voorkeur uitgaat naar het behoud van het gebouw (voorgevel) als ruimtelijke identiteit.

De school vormt in functie een wezenlijk onderdeel van de leefgemeenschap van Sterksel. Gepleit moet dan ook worden voor een prominente plaats voor de school in een als school herkenbaar gebouw en niet op een plek achteraf. Hiervoor komen twee plaatsen in aanmerking: (1) aan de Pastoor Thijssenstraat of (2) op de huidige locatie met oriëntatie op de Beukenlaan. Indien gekozen wordt voor de Pastoor Thijssenstraat kan een integratie tussen school, Valentijn en de winkel plaats vinden. Parkeren kan hierbij evenwel een bottleneck vormen.

Karakteristieke lanen dienen tot in de kern doorgezet worden. Hierdoor krijgt het centrum een groene aanhaking met haar omgeving. De historische structuren zijn hierbij uitgangspunt. Dit geldt tevens voor de ruimtelijke opwaardering van het kanaaltje. Deze blauwe waarde dient ruimtelijk prominent in het dorpsbeeld opgenomen te worden. Groene flankerende ruimten dienen hierbij voldoende gewaarborgd te worden. Door het toevoegen van een wandelpad zal het kanaaltje beter beleefd kunnen worden. Ook aan de kruispunten met de wegen dient hierbij extra aandacht geschonken te worden. Gedeeltelijk kan het kanaaltje de ruimtelijke begrenzing van het centrum vormen (noord-oostelijke grens).

Aan de westzijde wordt een ruimtelijke grens getrokken achter de kerk en pastorie langs tot en met het plein bij Valentijn. Vanaf dit plein richting Pastoor Thijssenstraat en vervolgens het historische centrum omvattend. De toegangswegen Beukenlaan en Pastoor

Thijssenstraat worden eveneens toegevoegd aan deze ruimtelijke eenheid die door inrichting als zodanig opgewaardeerd zal worden.

Het centrum mag betreffende bebouwing meer verdicht worden. Toevoeging van verschillende woonvormen en kleinschalige voorzieningen zijn toegestaan mits dit geen afbreuk doet aan de twee beschreven pleinen, de lanen en de architectonisch specifieke kenmerken van het centrum. Dit betekent dat gebouwd dient te worden in een passende schaal en met passende materialen waarmee de combinatie van de historisch-agrarische bebouwing en de tuindorpsfeer ondersteund wordt.

4.2.2 De dorpsrand

Aan de noordoostkant is de dorpsrand geïntegreerd met het omliggende park. Ook het wonen bevindt zich hier in een parksfeer. Deze groene uitstraling dient aan deze zijde als zodanig gehandhaafd te blijven. Deels kan hier, in de zelfde sfeer wonen toegevoegd worden in een parksfeer.

Aan de overige zijden is het buitengebied meer open en is de confrontatie kern met omgeving heftiger. Hier dient uitermate subtiel met het 'afmaken' van de dorpsrand omgegaan te worden. Er dienen voorkanten naar het landschap toe geprojecteerd te worden waarbij een strakke rooigrens voorkomen dient te worden. Er dient een rafelige rand nagestreefd te worden met een sterke afwisseling tussen groen en steen. Het wonen hoeft niet gecamoufleerd te worden maar dient door bouwstijl te passen op te plek. Hiermee kan juist het toevoegen van woningen en het saneren van ongewenste bebouwing een meerwaarde opleveren voor het landschap.

4.2.3 Providentia

De uitstraling van Providentia dient minder die van school of zorginstelling te zijn, maar veel meer een integrale leefgemeenschap met speciale voorzieningen. Ruimtelijk uitgangspunt hiervoor dient te zijn de historische waarden van het gebied in met name de van oorsprong religieuze gebouwen. Deze dienen het hart te vormen van deze kern met daaromheen een samensmelting van woonvormen en functies. Er dient ingespeeld te worden op een sterke verweving van de van origine aanwezige zorgfuncties met het 'normale' wonen en leven. Hierdoor ontstaat een leefgemeenschap met specifieke voorzieningen gerelateerd aan zorg en speciaal onderwijs en voor de rest gebruik makend van de voorzieningen die in de kern van Sterksel aanwezig zijn. Met name de zorgfunctie van Providentia kan bijdragen voor de mensen van Sterksel.

4.2.4 Het buitengebied

De landbouw is in en rond Sterksel altijd vooruitstrevend geweest. Dit dient zo te blijven. Het devies dient niet te zijn consolideren maar veel meer gepast ontwikkelen. Dit houdt in dat het aangewezen LOG tot ontwikkeling dient te komen. Door met name de afwisseling van intensieve veehouderij met educatie en onderzoek kan de schaal passen in de omgeving.

De overige levensvatbare landbouwbedrijven dienen economisch rendabel te blijven. Creativiteit in bedrijfsvoering dient hierbij uitgebuit en gestimuleerd te worden. Nevenactiviteiten dienen dan ook mogelijk te zijn en ook gepaste uitbreiding dient mogelijk te zijn. Hiervoor dient specifiek beleid voor opgesteld te worden.

Naast de waarden van de kern heeft met name ook het buitengebied een waarde voor de recreatie. Recreatie kan een hulpmotor vormen voor de leefbaarheid van de kern. Deze recreatie dient met name gericht te zijn op extensieve recreatie gericht op de waarden natuur, cultuurhistorie en rust. Naast het aanleggen en onderhouden van goede langzaamverkeerroutes dient kleinschalige verblijfsrecreatie mogelijk te zijn (bv. kamperen bij de boer, bed and breakfast, hotelvoorzieningen en horeca). Ook een educatieve (neven)functie dient uitgebuit te worden (bv. Educatie op de boerderij, natuureducatie, informatiepunten).

De Sterkselse Aa dient veel meer een landschappelijke identiteit te vormen. Enerzijds kan dit door de knooppunten met overige infrastructuur te versterken. Anderzijds kan de landschappelijke structuur van de belendende percelen versterkt worden waardoor de structuur in het landschap versterkt wordt. Uitgangspunt hiervoor kan de situatie van 1850 vormen.

5 VISIE IN UITVOERING

In het voorgaande hoofdstuk is een toekomstvisie geschetst. Om deze visie in te vullen zijn acties noodzakelijk. Om deze acties concreet in te zetten dienen hiervoor projecten opgezet te worden. Het voordeel van projectmatig werken is dat elk goed project een doel heeft, de verantwoordelijkheid eenduidig is en er een einddatum vastgelegd kan worden. Hierdoor wordt een wollige visie ineens vertaald naar concrete maatregelen die afrekenbaar zijn. Dit geldt overigens voor eenmalige projecten maar ook voor acties die een meer continue inspanning vergen. Regelmatig zullen deze projecten geëvalueerd en wellicht herijkt moeten worden. Ook moeten we er ons terdege van bewust zijn dat de visie een toekomstschets is voor over meerdere jaren. Bepaalde projecten kunnen direct ter hand genomen worden. Andere projecten zullen pas over een aantal jaren draagvlak of mogelijkheden krijgen zodat uitvoering gerealiseerd kan worden. Wel is het belangrijk om bij elke ingreep de visie goed voor ogen te hebben. Hierdoor wordt geborgd dat acties niet voor niets uitgevoerd worden maar altijd invulling geven aan de gewenste visie.

Overzicht projecten:

Project 1	Kerkplein
Deelproject A	Stedenbouwkundige afronding plein
Deelproject B	Stedenbouwkundige afronding plein
Deelproject C	Herinrichting plein
Project 2	Plein Valentijn
Deelproject A	Inrichting van het gebied als plein
Deelproject B	Aanpassingen Valentijn
Project 3	Toegangspoorten
Deelproject A	Herkenbare entree's maken
Project 4	Onderhoud en renovatie voetpaden in het centrumgebied
Deelproject A	Onderhouden bestaande voetpaden
Deelproject B	Renovatie/omvorming voetpaden
Project 5	Schoollocatie
Deelproject A	Opstellen integrale programma van eisen voor de school

Deelproject B	Bouw van de school
Project 6	Verdere bouwontwikkelingen in het centrum
Deelproject A	Kernplan
Deelproject B	Woningbouwontwikkeling Averbodeweg
Deelproject C	Woningbouwontwikkeling Stoeiing
Project 7	Versterken dorpsrandzones
Deelproject A	Weiakkers
Project 8	(her)ontwikkeling wegen en routes
Deelproject A	Verkeersluw maken Beukenlaan
Deelproject B	Korte Vlaamseweg
Deelproject C	Herinrichting Kloosterlaan
Project 9	Bedrijvigheid buitengebied
Deelproject A	LOG Chijnsgoed
Deelproject B	Bedrijventerrein Chijnsgoed
Deelproject C	Randweg
Deelproject D	Economische nevenactiviteiten stimuleren
Project 10	Providentia
Deelproject A	Identiteit van Providentia versterken
Deelproject B	Inplaatsen van school voor hoogbegaafde kinderen
Deelproject C	Verbinden Sterkel en Providentia
Project 11	Recreatie
Deelproject A	Korte wandelroutes rondom het dorp
Deelproject B	Ontwikkelen fietsroutes
Deelproject C	Onderhouden bestaande fietspaden
Project 12	Verenigingen
Deelproject A	Verenigingsleven versterken
Deelproject B	Positie Dorpsraad versterken/continueren
Deelproject C	Onderhouden bestaande fietspaden

V
I
S
I
E

I
N

U
I
T
V
O
E
R
I
N
G

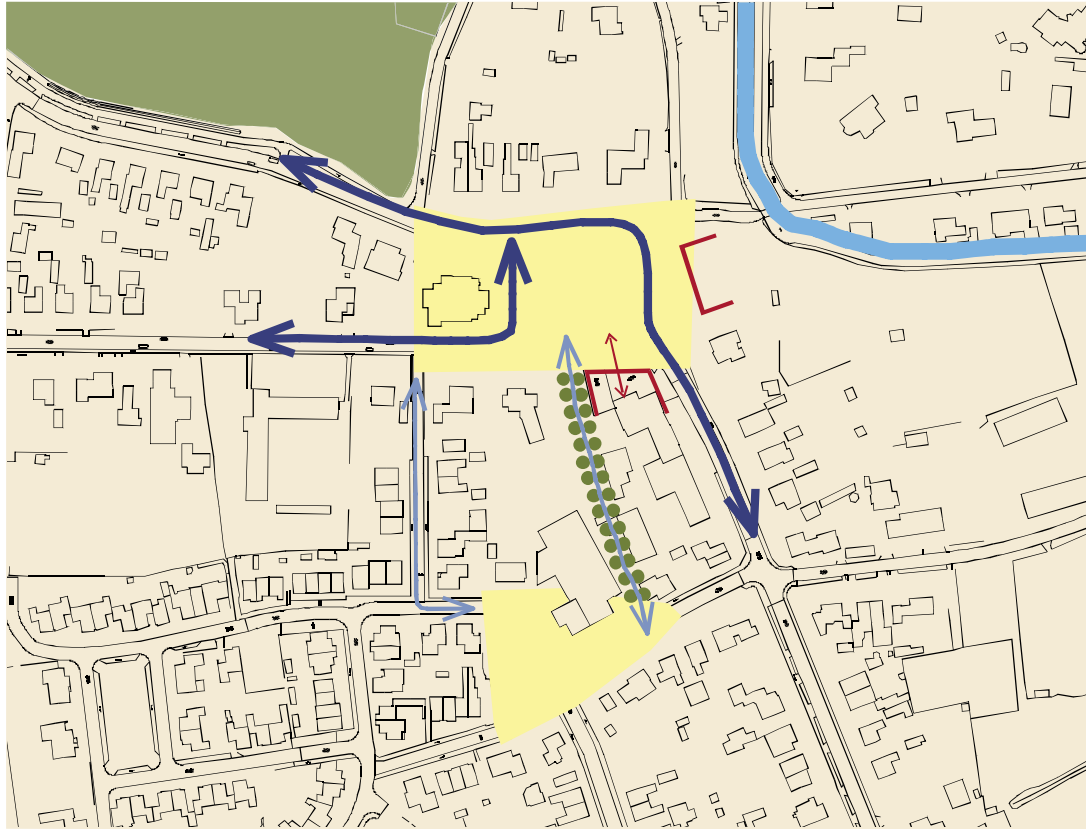
Project 1	Kerkplein
Gebied	Centrum
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Plein als ontmoetingsplek inrichten - Plein als centraal punt inrichten - Stedenbouwkundig de randen van het plein versterken - Niet parkeren op het plein - Omgeving betrekken bij het plein - Relatie maken met plein voor Valentijn - Kermis en feesten mogelijk maken op het plein - Horeca dichterbij het plein brengen

V I S I E I N U I T V O E R I N G

Deelproject A	Stedenbouwkundige afronding plein	
	Omschrijving	- Toevoegen monumentale bebouwing tegenover de kerk
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	Combineren met algemene voorzieningen Inbreng niet grondgebonden woningen voor ouderen
	Knelpunten	Eigendom
	Activiteiten	Project ontwikkelen
	Relaties	Opwaardering kanaaltje Opwaardering plein

Deelproject B	Stedenbouwkundige afronding plein	
	Omschrijving	- Toevoegen horeca op plaats Boszicht - Horeca in relatie brengen met het plein
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Combineren met algemene voorzieningen - Inbreng niet grondgebonden woningen voor ouderen/starters - Stimulans recreatie - Te combineren met winkel
	Knelpunten	Eigendom
	Activiteiten	Project ontwikkelen
	Relaties	Opwaardering plein Winkel School

Deelproject C	Herinrichting plein	
	Omschrijving	- Ruimte inrichten tot aantrekkelijk verblijfsgebied waarbij de auto ondergeschikt gemaakt wordt - Plein van gevel tot gevel ontwerpen waarbij de doorgaande wegen visueel onderbroken worden
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	

	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - stimulerend voor recreatie - Voorwaardenscheppend voor horeca - Verkeersveilige inrichting - Inrichting t.b.v. kermis/dorpsfeest - Groene karakter duurzaam in stand houden
	Knelpunten	Financiering Eigendommen
	Activiteiten	Ruimtelijk ontwerp opstellen Subsidies voor inrichting (bv. Ceres) Uitvoeren project
	Relaties	Stedenbouwkundige opwaardering plein Herkenbaar centrum Plein voor Valentijn

Project 2	Plein Valentijn	
Gebied	Centrum	
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Woonstraat omvormen tot ontmoetingsplek - Plein als entree voor Valentijn maken - Parkeren herinrichten - Relatie maken met het overige centrumgebied - Valentijn ruimtelijk betrekken bij het centrum van Sterksel - Verbeteren verlichting 	
Deelproject A	Inrichting van het gebied als plein	
	Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Plein van 'gevel tot gevel' ontwerpen - Parkeren op het plein waarbij de inrichting dusdanig is dat als er geen auto's staan een plein overblijft - Entree van Valentijn ruimtelijk koppelen aan het plein
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren recreatie - verhogen leefbaarheid - Stimuleren omzet dorps huis - Herinrichting wijkgroen en parkeerplaats
	Knelpunten	Eigendom Financiering

	Activiteiten	opstellen ontwerp uitvoeren project
	Relaties	Opwaardering Valentijn Inrichting Centrumgebied/kernplan

Deelproject B	Aanpassingen Valentijn	
		- Uitstraling aan de voorzijde (pleinzijde) versterken - Interne aanpassing waardoor gebruik gestimuleerd wordt (in het zicht brengen van bar en terrasfunctie)
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Stimuleren recreatie - verhogen leefbaarheid (stimuleren van ontmoeten) - Stimuleren omzet dorps huis
	Knelpunten	Eigendom Financiering
	Activiteiten	Opstellen plan van aanpak en ontwerp Subsidies zoeken Uitvoering
	Relaties	Opwaardering plein

Project 3	Toegangspoorten
Gebied	Centrum
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Versterken overgang buitengebied naar centrum - Verkeersveiligheid verbeteren (inrichting 30 km/h) - Identiteit van Sterksel verbeteren

Deelproject A	Herkenbare entree's maken	
	Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Asfaltweg vervangen door elementenverharding - Verkeersregulerende maatregelen bij komgrens
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - verhogen verkeersveiligheid - verhogen herkenbaarheid/uitstraling - ondersteunen dorpse karakter - combinatie met zinkassenproblematiek

	Knelpunten	Financiering
	Activiteiten	opstellen ontwerp uitvoeren project
	Relaties	Inrichting Centrumgebied/kernplan Opwaardering verbindingen in het buitengebied

Project 4	Onderhoud en renovatie voetpaden in het centrumgebied	
Gebied	Centrum	
Doelen	- Verbeteren comfort op korte termijn - Verbeteren kwaliteit en uitstraling op de wat langere termijn	
Deelproject A	Onderhouden bestaande voetpaden	
	Omschrijving	- Aan de huidige voetpaden klein onderhoud plegen
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Verbeteren veiligheid - Verbeteren algehele uitstraling openbaar gebied
	Knelpunten	
	Activiteiten	Inventariseren knelpunten Knelpunten opnemen in onderhoudsprogramma gemeente
	Relaties	

Deelproject B	Renovatie/omvorming voetpaden	
	Omschrijving	- Inrichting ondersteunt de gewenste uitstraling van het centrumgebied - Gewenste routes en verbindingen ondersteunen door goede inrichting
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Stimuleren recreatie - verhogen leefbaarheid - gedrag stimuleren door inrichting
	Knelpunten	Eigendom Financiering

	Activiteiten	Opstellen plan van aanpak en renovatie-ontwerp Subsidies zoeken Uitvoering
	Relaties	Opwaardering plein Recreatieve routes Onderhoudsregime gemeente

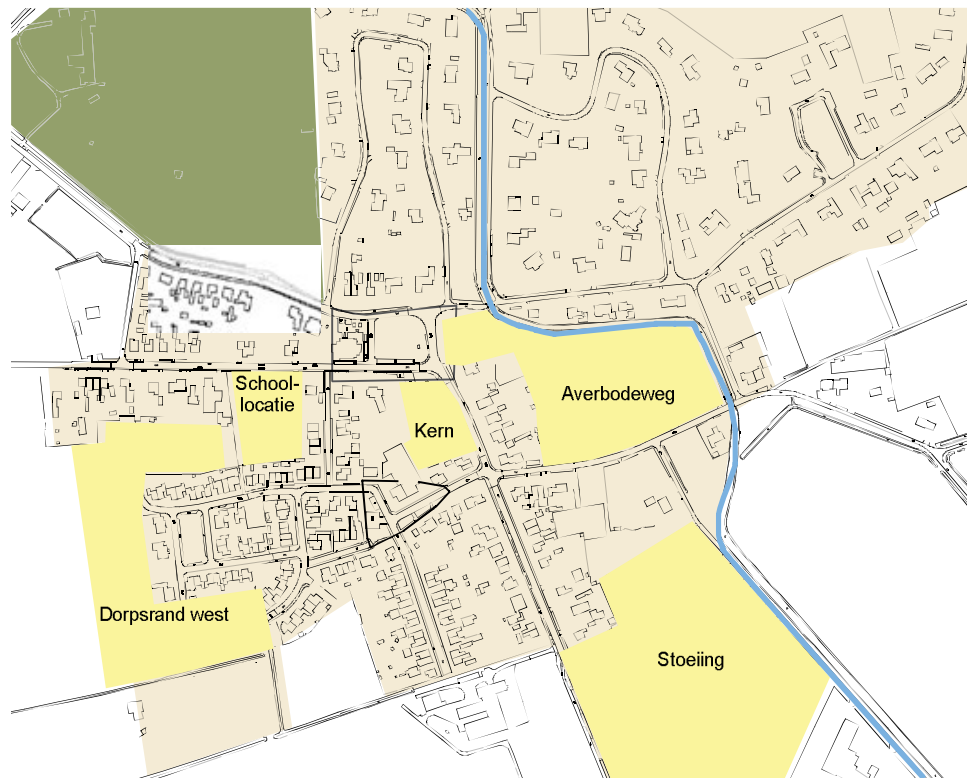
Project 5	Schoollocatie	
Gebied	Centrum	
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Herinrichting gebied, met of zonder schoolfunctie - Stedenbouwkundige ondersteuning van de Beukenlaan waarbij de oude rooilijn van de school gehandhaafd blijft - De school dient prominent in het straatbeeld geplaatst te worden - Het vormen van duurzaam en passend onderwijs voor Sterksel 	
Deelproject A	Opstellen integrale programma van eisen voor de school	
	Omschrijving	- Samen met schoolbestuur, dorps huis, gemeente en dorpsraad een integraal programma van eisen opstellen.
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren onderlinge samenhang - Opheffen van de rem op ontwikkeling - Stapelen van initiatieven
	Knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> - financiering - eigendommen
	Activiteiten	Opstellen programma van eisen Zoeken naar aanvullende subsidiemogelijkheden
	Relaties	Valentijn Herinrichting centrum Wonen

Deelproject B	Bouw van de school	
	Omschrijving	- Fysieke bouw van de school waarin goed onderwijs gegeven kan worden
	Trekker	
	Partners	

	Prioriteit	
	Kansen	- koppelen van algemene functies - ontwikkelen van woningen
	Knelpunten	Eigendom Financiering
	Activiteiten	Opstellen plan van aanpak en renovatie-ontwerp Subsidies zoeken Uitvoering
	Relaties	Opwaardering plein Recreatieve routes Onderhoudsregime gemeente

Project 6	Verdere bouwontwikkelingen in het centrum
Gebied	Centrum
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - mogelijkheden zoeken voor inplaatsing van kwalitatief goed eetcafé - Realiseren woonprogramma - Stedelijke verdichting van het centrum - Economische factor voor uitplaatsing minder gewenste objecten/funcities - Cultuurhistorie versterken (bv laantje langs de pastorie) - Inbrengen van gewenste voorzieningen - Eventuele inplaatsing van de school

Deelproject A	Kernplan	
	Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Versterken voorzieningen (aanwezigheid en concentratie) zoals PTT-agentschap, pinautomaat, steunpunt gemeente - Functionele uitbuiting van Valentijn - Betaalbaar onderkomen realiseren voor de winkel - Realiseren van woningen voor starters/ouderen (niet grondgebonden) - Ontwikkeling historisch laantje - Versterken centrumgebied en relatie Valentijn en plein
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren onderlinge samenhang - Opheffen van de rem op ontwikkeling - Stapelen van initiatieven - Versterken voorzieningen
	Knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> - financiering - eigendommen - nieuwe schoollocatie
	Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen programma van eisen Zoeken naar aanvullende subsidiemogelijkheden Contract met projectontwikkelaar
	Relaties	<ul style="list-style-type: none"> Valentijn Herinrichting centrum Wonen Gewenste voorzieningen Recreatie/horeca School

Deelproject B	Woningbouwontwikkeling Averbodeweg	
	Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Behoud door ontwikkeling van historische boerderijpanden - Inbreng woningbouwprogramma (starters, ouderen en vrije sector) - Gewenste verdichting van het centrum - Versterking van het Kanaaltje - Wonen en recreëren aan het water (met voorkanten)
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	

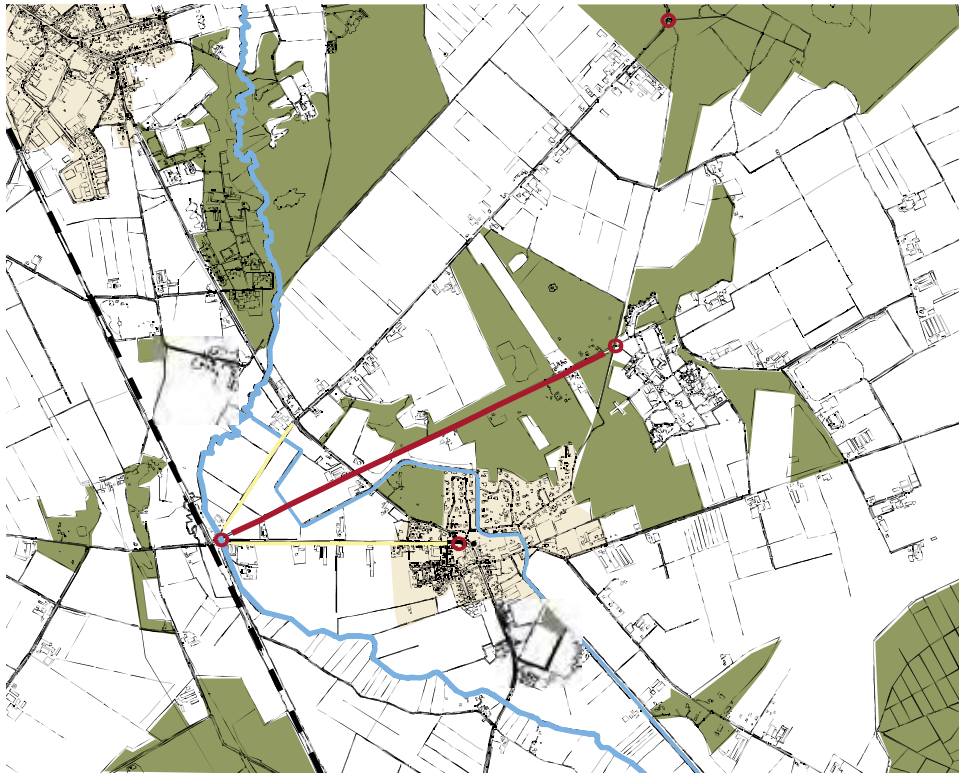
	Kansen	- ontwikkelen van woningen - Behouden en versterken cultuurhistorie (bebouwing en Kanaaltje)
	Knelpunten	
	Activiteiten	Opstellen ontwerp Uitvoering
	Relaties	Recreatieve route langs Kanaaltje Herinrichting centrum

Deelproject C	Woningbouwontwikkeling Stoeiing	
	Omschrijving	- Economische drager voor uitplaatsing - Inbreng woningbouwprogramma (starters, ouderen en vrije sector) - Gewenste verdichting van het centrum - Versterking van het Kanaaltje
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- ontwikkelen van woningen - Verbeteren van een belangrijke entree van het dorp
	Knelpunten	eigendommen
	Activiteiten	Opstellen ontwerp Zoeken naar alternatieve mogelijkheden ondernemers Uitvoering
	Relaties	Recreatieve route langs Kanaaltje Herinrichting centrum Bedrijventerrein Cijnsgoed

Project 7	Versterken dorpsrandzones	
Gebied	dorpsrand	
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Uitstraling van Sterksel vanaf het buitengebied opwaarderen (groene leefomgeving) - Ontsluiting van de nieuwbouwwijk verbeteren - Het in elkaar haken van dorp en land behouden/versterken - Uitbuiten van het buitengebied voor recreatie voor met name eigen bewoners - Ontwikkeling van nieuwbouw 	
Deelproject A	Weiakkers	
		<ul style="list-style-type: none"> - Woningbouwontwikkeling (vrije sector) - Afmaken infrastructuur (aansluiting op Beukenlaan) - Voorkanten richting het landschap realiseren - Groene verbinding (stedenbouwkundige onderbreking) aan zijde 'Welgelegen'. - Veel groen realiseren tussen de woningen (brede kavels)
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren dorpsrandzone - Door woningbouw doorstroming bevorderen - Ontwikkelen landgoed (passend in tuindorpsfeer)
	Knelpunten	
	Activiteiten	
	Relaties	

Project 8	(her)ontwikkeling wegen en routes
Gebied	Buitengebied
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Verkeersluw maken Beukenlaan - Korte Vlaamseweg inrichten als nieuwe toegangsweg - Saneren zinkassen Korte Vlaamseweg en Kloosterlaan - Herstel van lanen Korte Vlaamseweg, Kloosterlaan en Beukenlaan (ondersteuning historische ganzenvoetpatroon) - Verkeershierarchie verbeteren op knooppunt nabij het spoor

Deelproject A	Verkeersluw maken Beukenlaan	
		<ul style="list-style-type: none"> - Door inrichting (rabatstroken en asversprongen snelheid en aantrekkelijkheid als route eruit halen met behoud van de karakteristieke rechte lijnvoering) - Laan herstellen/aanvullen - Weg inrichten voor langzaam verkeer
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - Versterken historische patronen - Verbeteren verkeersveiligheid - Verbeteren uitstraling/entree
	Knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> - financiering - Verkeersbeleid aanpassen
	Activiteiten	Opstellen inrichtingsplan Uitvoeren
	Relaties	Herinrichting centrum School

Deelproject B	Korte Vlaamseweg	
	Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Door inrichting (rabatstroken en asversprongen snelheid door inrichting reguleren met behoud van de karakteristieke rechte lijnvoering) - Laan herstellen/aanvullen - Weg inrichten als kernontsluitingsweg - Saneren zinkassen
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> -Versterken historische patronen - Verbeteren verkeersveiligheid - Verbeteren uitstraling/entree - Verbeteren bodemkwaliteit
	Knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> - financiering - Verkeersbeleid aanpassen
	Activiteiten	Opstellen inrichtingsplan Uitvoeren
	Relaties	Herinrichting centrum

Deelproject C	Herinrichting Kloosterlaan	
	Omschrijving	- Snelheid door inrichting reguleren met behoud van de karakteristieke rechte lijnvoering) - Laan herstellen/aanvullen - Weg inrichten als kernontsluitingsweg - Saneren zinkassen
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	-Versterken historische patronen - Verbeteren verkeersveiligheid - Verbeteren uitstraling - Verbeteren bodemkwaliteit
	Knelpunten	- financiering
	Activiteiten	Opstellen inrichtingsplan Uitvoeren
	Relaties	

Project 9	Bedrijvigheid buitengebied	
Gebied	Buitengebied	
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren ruimtelijke ordening zowel binnen als buiten de bebouwde kom - Kennis en educatie vasthouden - Infrastructuur afstemmen op gebruik - Landschapsontwikkeling door ontwikkeling 	
Deelproject A	LOG Chijnsgoed	
	Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Inplaatsing van IV-bedrijven die elders rondom Sterksel in de knel zitten/overlast veroorzaken - Vasthouden van kennis en educatie - Verkeersveranderingen inzichtelijk maken
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren milieusituatie elders - Impuls voor de landbouw/economie/werkgelegenheid - Geeft mogelijkheden voor andere ontwikkelingen
	Knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> - Bestemmingsplan - Regeling dat alleen eigen bedrijven geplaatst worden - Inpassing in het landschap - Verkeersbewegingen
	Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen programma van eisen LOG Opstellen beeld- kwaliteitsplan Onderzoeken en verbeteren verkeerssituatie (aansluiting op Pastoor Thijssenstraat) Inbrengen in bestemmingsplan buitengebied Actief verplaatsingsbeleid
	Relaties	<ul style="list-style-type: none"> Woningbouw Recreatie Werkgelegenheid
Deelproject B	Bedrijventerrein Chijnsgoed	
	Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Inplaatsing van bedrijven die in Sterksel in de knel zitten/overlast veroorzaken - Vasthouden werkgelegenheid/gebruik maken van de mogelijkheden - Verkeersveiligheid

	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Verbeteren verkeersveiligheid - Verbeteren uitstraling/entree - Verbeteren landschappelijke inpassing
	Knelpunten	- financiering - bestemmingsplan
	Activiteiten	Communicatie Plan van aanpak Aanpassen entree (verkeerskundig)
	Relaties	

Deelproject C	Randweg	
	Omschrijving	- Ontlasten kern van verkeersbewegingen van met name vrachtwagens - Ontsluiten LOG en bedrijventerrein Chijnsgoed
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Verbeteren verkeersveiligheid
	Knelpunten	- financiering - natuurbelangen
	Activiteiten	Onderzoek naar noodzaak Haalbaarheidsonderzoek
	Relaties	LOG Chijnsgoed Bedrijventerrein Chijnsgoed Recreatie Centrum Sterksel

Deelproject D	Economische nevenactiviteiten stimuleren	
	Omschrijving	- Bestaansrecht leveren voor bestaande landbouwbedrijven - Toegevoegde waarde voor recreatie - Toegevoegde waarde voor voorzieningen
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	

V
I
S
I
E

I
N

U
I
T
V
O
E
R
I
N
G

	Kansen	- Verbeteren recreatie - verbeteren voorzieningen - Vast houden werkgelegenheid - Vast houden agrarisch landschap
	Knelpunten	- Bestemmingsplan/vestigingsregelgeving
	Activiteiten	Regelgeving oprekken Ondernemers helpen (cursus, opstellen bedrijfsplan)
	Relaties	LOG Chijnsgoed Bedrijventerrein Chijnsgoed Recreatie Centrum Sterksel

Project 10	Providentia	
Gebied	Buitengebied	
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Identiteit geven aan Providentia - Levensvatbaarheid vergroten door uitbreiding functies - Samenwerking Sterksel en Providentia vergroten 	
Deelproject A	Identiteit van Providentia versterken	
	Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> - Op de Albertlaan een 'eindpunt' maken tegenover het kloostergebouw waarmee een duidelijke entree gemaakt wordt - De religieuze bebouwing als uitgangspunt nemen voor identiteit. - De ruimtelijk-functionele structuur van het terrein verbeteren - Bebouwing aan de overzijde van de Albertlaan weg halen
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbuiten functionele mogelijkheden - realiseren woningbouw - Inbrengen economische dragers - Stimuleren recreatie

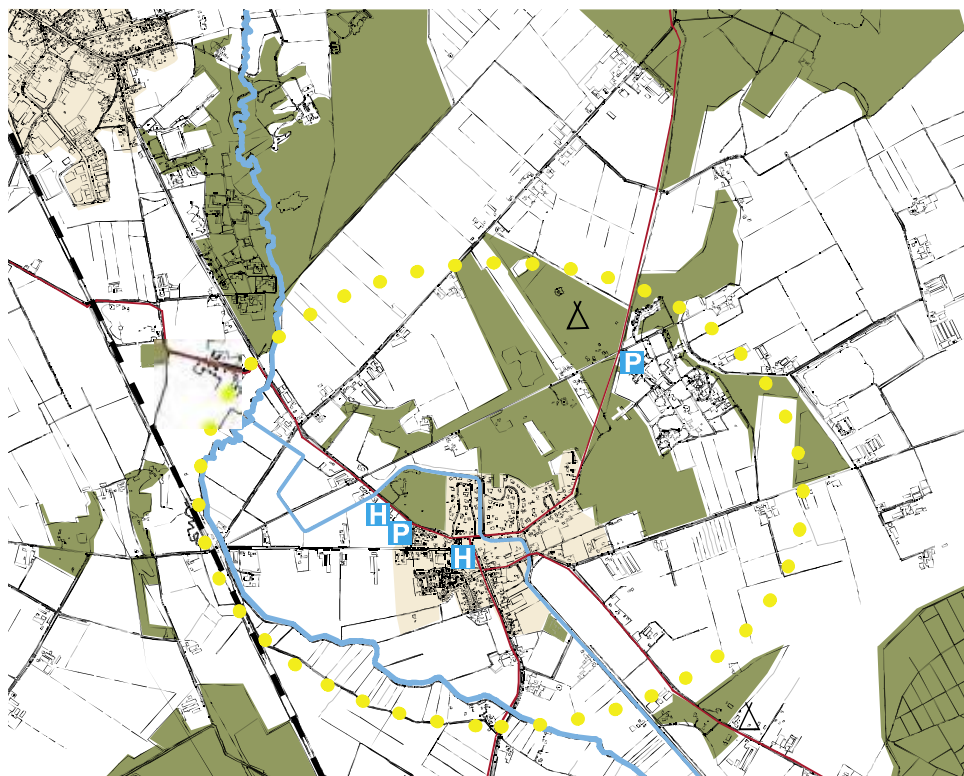

	Knelpunten	
	Activiteiten	Opstellen ruimtelijk-functioneel masterplan Opstellen bedrijfsplan (wat is mogelijk)
	Relaties	Woningbouw Recreatie Werkgelegenheid

Deelproject B	Inplaatsen van school voor hoogbegaafde kinderen	
	Omschrijving	- Inbrengen van dit soort onderwijs binnen het terrein van Providentia - De vrijgevallen locatie ombouwen tot zorghotel
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Realiseren zorghotel - Bundelen van voorzieningen
	Knelpunten	
	Activiteiten	Intensie -overeenkomst Plan van aanpak
	Relaties	Wonen (intern) Zorg

Deelproject C	Verbinden Sterkel en Providentia	
		- Realiseren directe verbinding langzaam verkeer - Bouwen in het park omwille van veiligheid van de verbinding
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Bundelen van voorzieningen - Woningbouw
	Knelpunten	Bestemmingsplan buitengebied eigendom
	Activiteiten	Aanpassen bestemmingsplan buitengebied Aanleg verbinding
	Relaties	Wonen Zorg Voorzieningen

Project 11	Recreatie
Gebied	Buitengebied
Doelen	<ul style="list-style-type: none"> - Interactie vergroten tussen kern en buitengebied - Versterken recreatie - Vergroten leefbaarheid inwoners kern - Versterken parkachtig buitengebied als identiteit

Deelproject A	Korte wandelroutes rondom het dorp	
		- Realiseren en verbinden korte wandelroutes en deze koppelen aan lange wandelroutes
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Verbeteren leefbaarheid - Stimuleert volksgezondheid (meer bewegen) - Recreatie - Uitbuiten cultuurhistorie en koppelen van voorzieningen (horeca) - realisatie van boerenwandelpaden (in combinatie met akkerrandenbeheer)
	Knelpunten	
	Activiteiten	Opstellen routeplan
	Relaties	Centrum Identiteit Tuindorpgedachte (parklandschap)

Deelproject B	Ontwikkelen fietsroutes	
	Omschrijving	- Aanhaken en uitbreiden bestaande knooppuntfietsroutes - Faciliteren door parkeren op evenemententerrein mogelijk te maken
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Uitbuiten cultuurhistorische waarden - Stimuleren omzet horeca - Verbinding met Providentia benadrukken
	Knelpunten	
	Activiteiten	-Contact zoeken met bestaande fietsroutes - Ontwikkelen parkeervoorziening - Bewegwijzering - Ontwikkelen van voorzieningen onderweg
	Relaties	recreatie/verblijven horeca Centrum

Deelproject C	Onderhouden bestaande fietspaden	
	Omschrijving	- Onderhoud en toevoegen kleine voorzieningen
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- stimuleren recreatie - verbeteren volksgezondheid (meer bewegen)
	Knelpunten	
	Activiteiten	Inventariseren werkzaamheden Werkzaamheden opnemen in onderhoudsprogramma
	Relaties	

Project 12	Verenigingen	
Gebied		
Doelen	- Leefbaarheid behouden	
Deelproject A	Verenigingsleven versterken	
	Omschrijving	- Bewust nadenken over de levensvatbaarheid van een vereniging en hier oplossingen voor zoeken - Samenwerking tussen verenigingen bevorderen - Subsidiemogelijkheden optimaliseren (gemeente en extern)
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Continuïteit waarborgen
	Knelpunten	
	Activiteiten	Opstellen toekomstplan per vereniging Communicatie tussen de verenigingen Onderzoek mogelijkheden geldstromen
	Relaties	Dorpshuis (en andere faciliteiten)

Deelproject B	Positie Dorpsraad versterken/continueren	
	Omschrijving	- Creëren van voldoende achterban - Volwaardige gesprekspartner van de gemeente

	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- Belangen behartigen Sterksel - Projecten daadwerkelijk uitvoeren
	Knelpunten	Gemeente Communicatie
	Activiteiten	- Herbezinning en aanpassen convenant met de gemeente - Evaluatie afgelopen periode (objectief) - Opstellen communicatieplan - Inbrengen van nieuwe leden op voordracht van de verenigingen - Opstellen van commissies (met toevoeging van niet-dorpsleden)
	Relaties	Gemeente Dorpshuis Verenigingen Winkel Kerk Ondernemers

Deelproject C	Onderhouden bestaande fietspaden	
	Omschrijving	- Onderhoud en toevoegen kleine voorzieningen
	Trekker	
	Partners	
	Prioriteit	
	Kansen	- stimuleren recreatie - verbeteren volksgezondheid (meer bewegen)
	Knelpunten	
	Activiteiten	Inventariseren werkzaamheden Werkzaamheden opnemen in onderhoudsprogramma
	Relaties	

Literatuurlijst

CBS, Woningvoorraad en inwoneraantal Gemeente Heeze, 2002;

Dekkers P.J.V, *Sterksel, 1197 - 1653, Een domein van de abdij van Averbode in de volle en late middeleeuwen*; Universiteit van Amsterdam, 1994

Gemeente Heeze-Leende, *Dynamiek in ondernemerschap, Economisch Beleidsplan*, 2003;

Gemeente Heeze-Leende, Luchtfoto's, 2003;

Gemeente Heeze-Leende, *Nota Wonen*, 2003;

GBKN, Gemeente Heeze-Leende, 2005;

Goudappel Coffeng, *Parkeerstudie Heeze en Leende*. Gemeente Heeze, 2002;

Goudappel Coffeng, *Verkeerstudie Heeze en Leende*. Gemeente Heeze, 2002;

Oirschot, Anton van, *Sterksel, een zaligheid apart*, Rabobank Sterksel, 1983;

Provincie Noord-Brabant, *Brabant in Balans*, 2002;

Provincie Noord-Brabant, *Reconstructieplan Boven - Dommel*, 2005;

SRE, *Een realistische weg naar een leefbaar en levensloopbestendig Sterksel*, Dorpsraad "De Heerlijkheid Sterksel", 2005;

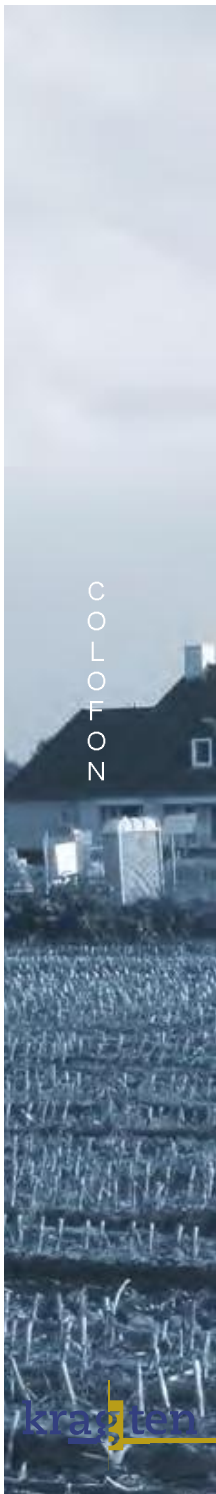
SRE, *Woningmarktonderzoek*, 2003-2004;

Stedebouwkundig Adviesbureau Welmers BV, *Structuurschets Sterksel*, 2003;

Topografische Atlas, Topografische Dienst Emmen, 2004;

WOCOM, *Woning Marktonderzoek*, 2004.

Colofon

Auteur

Kragten Landschapsarchitectuur i.s.m. PenP Adviesgroep
Postbus 14
6040 AA Roermond

Schoolstraat 8
6049 BN Herten

Tel.: +31 (0)475 - 39 59 79
Fax: +31 (0)475 - 31 75 45

www.kragten.nl
hvd@kragten.nl

Opdrachtgever

Gemeente Heeze - Leende

Mede-initiatiefnemer

Dorpsraad Sterksel

Procespartners

SRE
Prisma Brabant
Inwoners van Sterksel